

తిరుచనాపల్లి సాంఘిక మహాసభ

సాంఘికమహాసభ ఎల్లంబల్లియందు 8-వ తేది ఉదయము 8 గంటల ప్రారంభమయ్యెను. ఎల్లంబల్లి జమీందారు సి. రాజలింగము శ్రేష్ఠి గారు స్వాగతప్రముఖులు జరిపిరి. పోలవరాజుగారి కల కలలు సంఘసంస్కరణోద్యమమునకు ప్రోత్సహించియున్నది. సంఘసంస్కరణోద్యమము మూలమున శిష్టాచారపరాయణులయందు దలచి కలిగి ప్రతియుద్యమము లనేకము లుత్పన్నము లైనవి. ప్రథమమున నిర్దేశము, శాస్త్ర బాధ్యమార్గముల ననుసరించిన సంస్కరణమున కొప్పుకొనిరి. నువ్వు రావు గారు బాధ్యమార్గముల ననుసరించిన సంస్కరణమును గూర్చి యొనర్చిన యత్నములు, ఈ యత్నములయందు వాటికి కీ. శ్రీ. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు లొనర్చిన సహాయము నెల్ల కరిగియున్నది. అనంతర కాలమునకు దివాను బహద్దరు ఆర్. భట్టనాథరావుగారు శాస్త్రీయసంస్కరణమును పట్టుకొని వనక యుండిరి. కావేరి తీరమున వీరిని యత్నములన్నియు కష్టముగల పనుల మెరిగియున్నాయి. అనంతరమున ప్రాంతీయ రాంగార్యగారు, పండితులను ప్రథమమున మాత్రమే ప్రాయశకుల నొనర్చి ప్రజల యభిప్రాయముల మార్చి తరువాత యత్నింపవలయునని పరిపూరించిరి. కాని వీరి యత్నముల ఫలితములగుడ నన మెరిగియున్నాయి.

ఇప్పుడు వర్ణాశ్రమభేదమును మరియొక యత్నములను నడుపుచున్నది. తిరుచనాపల్లికి గూడ నీ పేద వ్యాపించి గత సంవత్సరమున కొన్ని తీర్మానము లొనర్పబడియున్నవి. వర్ణాశ్రమ భేదములు ప్రాచీన గ్రంథముల పరిశీలనలకు గావచ్చుచున్నది. వర్ణములయందు కన్యలయందు మార్పుల నొనర్ప నెన్నియో యత్నము లొనర్పబడియుండుట వీరికి గోచరించి యుండును. ప్రస్తుతము ప్రబలియున్న వర్ణక్రమ మిటీకల జనన నుండినది కాని ప్రాచీన కాలము నాటిది గాదు. ప్రాచీనకాలముల నన్ని కాఖోపకాఖలు మతమున నెరవలె నున్నవి? ఒకానొకప్పుడు క్షత్రియు లగ్రహలజాలై బ్రాహ్మణులు ద్విత్వియవర్ణమైయుండుట వర్ణాశ్రమ భేదములకు లెదురుగా? అనిగాక, బ్రాహ్మణులు క్షత్రియులకంటె నాధిక్యత వైదిక కాలమున క్షత్రియులు వారితో బోరాడి క్షత్రియుల డొక్కడు బ్రాహ్మణ్యము నందుట వీరు గనుచుంటారా? పదునెనిమిది ప్రవరలవారి పూర్వపు లలో పదునెండుగురు క్షత్రియులను నొక శతమును మతకారము. కాన వర్ణాశ్రమభేదములు తమ ప్రాచీన గ్రంథములు చదివిన దెబ్బల వారలకు మాత్రమే నావలయును. పూర్వీకాచారములకంటె వేరైన సంస్కరణముకై కాన్యక్రమమే సమంజసమని స్ఫురింపవలదు.

వీరి నలుంచి, వర్ణమానక ర్తవ్యములను విచారించెను. శ్రీవిద్యావళ్యకత యిదివరలో వెల్లడియై, సమస్య కొంత వరకు సాధింపబడియున్నది. తిరుచనాపల్లి హైందవ మతసంఘమువారును, మిషనరీయును పాలికాపాతకాలల నేర్పించియుండిరి. మరికొన్ని పాతకాలల స్థాపించి వీరి యత్నముల బలపరచవలసి యున్నది. బాలికల కున్నతపాతకాలల నొకవారి తిరుచనాపల్లి వగవమున స్థాపించు సమయము సంభవమైన దని నా ముద్దేశము. ఈవిషయమై మీ రాలోచించుచు నా విశ్వాసము, గణనలూ వివాహములు, వధువులూ నిర్దేశములు యున్న గునవి వివాహవిషయసంస్కరణమున జరుగవలసి యున్నది. వర్ణభేదము సుకదాని నడుగంటింప వలయును.

ఈ మున్నగు గురూచారములు హైందవమతము నావరించియున్నవి. కాలక్రమమున నివి చక్కబడుచున్నవి. కాల రీత్యా చక్కబడవలసినదేగాని యీ గురూచారనిర్మాణమున మన మన మొనర్పవలసిన కార్యము లెన్నియులేవా? వర్ణమానమున జరుగుచున్న కాన్యరెన్యసభలవలన ప్రయోజనము లేకపోలేదు. సంస్కరణవిషయమున ప్రజలయందు క్రమమగు భిన్నప్రాయము లిట్టి సభలద్వారా నాటుకొన గలవు. ప్రజలు సంస్కరణ మొనర్చు నసమర్థులై మతాచారములు ప్రమాదకరములై యున్నప్పుడు శాసన సభలకు విన్నవించుకొనట విధియై యున్నది. వివాహ సమస్య యుద్ధాహరణముగ విశేషము. కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు పండితులసభ యొనర్చి సభయందు రెజిస్ట్రారు వివాహములు శాస్త్రసమ్మతమని తీర్మానింప జేసిరి. మన నిర్దేశము మరియొక పండిత సభ మొనర్చి యట్టి వివాహముల శాస్త్రీయమని తీర్మానము జేయించిరి. నాలుగువర్షములవచ్చినది, మన పండితులు దాని పక్షమున వాదించుచు గణక నిట్టివారి యభిప్రాయములతో

పనిలేదు. కనుక ఈ విషయమై దొరతనమువారు నిష్పందించిన మంచిముగ నుండునో, యుండనో, సభ వారాలోచింపదగును అని రాజలింగము శ్రేష్ఠి గారు రినిరి. అనంతరమున గౌ. న్యా. టి. సదాశివఅయ్యగారు సభాధ్యక్షత వహించి, ద్రావిడ భాషయందు పునర్వసించిరి. సంఘసంస్కరణవిషయము శ్రీకృష్ణారావుగారు నాటిది గాని ఇటీవల మొలకెత్తినది గాదని యభ్యంతరము నెలవిచ్చిరి.

తీర్మానములు.

బాధ్యమ విధానముల ననుసరించి శ్రీలక్ష్మ విద్యాపాక క్యముల గలిగించి వాక్యనిత్య సున్నతదశకు గొనివచ్చుట చాల యావశ్యకమని సభవారి యభిప్రాయము. బాధ్య ౪౯, అరం డెలుగారు వై తీర్మానము నుపపాదించ వ్యాసారావు శ్రీనివాసరావుగారు దానిని బలపరచిరి. సభ్యులు తీర్మానము నామోదించిరి.

అనంతరమున వీరిసెంటమ్యుగారు నిమ్మ బాత్తుధర్మ తీర్మానము నుపపాదించిరి. వివరముల భేదముండవచ్చును గాని నిమ్మ బాతులు లేని శేతమొకటి గానము. నిమ్మ బాత్తుధర్మ సమస్య ప్రపంచము నంతయు నావరించి యున్నది.

ఇట్టి బాతు లుండుటబట్టి మన ప్రాచీన సామ్రాజ్యములు భగ్నమైనవి. నాగరికత వాని మూలమున నేర్పడగము కానున్నది. నిమ్మ బాతులను నీచముగ జూచుట మతానుసారమని కొందరు వాదించుచున్నారు. ఇట్టి వాదము కేవల మక్రమమేగాక మత మానవ గౌరవ నిండాకరమై యున్నది గనుక నిమ్మ బాతులయెడ ప్రథమమున మనము గౌరవ భావమును జూపవలయును. తరువాత వారలు పరిశుభ్రమైన యాహారమునిని, త్రాగుడు మానునట్లు జేయుట యావశ్యకమై యున్నది. నిమ్మ బాతుల నుద్ధరించుట కిది ముఖ్యమగు మార్గములై యున్నవి. నిమ్మ బాతులయందలి పిల్లలారోగ్య వంతులుగ పెరుగునట్లు పాకర్యము లొనర్చిన యాబాతులు త్రైణ్యము నొందవు. వీరిలకు నీటిసప్తయ క్రమముగ లేదు. కనుక వీరివిషయమై ప్రత్యేకముగ కొన్ని వైపుల నుంపించుట విధియై యున్నదని వీరిసెంటమ్యుగారు తీర్మాననోపపాదన సమయమున నుపన్యసించిరి.

కాఖోపకాఖల ఖండించు తీర్మానమొందు ప్రతిపాదితమై యామోదించబడెను అంత్యోపన్యాసమున నభ్యక్షుడు వివిధతెగలవారు కలసి ఏకపక్షిని భుజించుట, వివాహముల గూర్చియు ముచ్చటించెను. ఇంతటితో సభముగి నెను.

ప్రకటన.

1917 సంవత్సరం జూలై నెల 1 తేది లాగాయతు వక సంవత్సరమునకు తిరుమల తిరువతి వగయిరా దేవస్థానములకు కావలసిన అడుగున కనిన జరుస్తులకున్న పరిమళములకున్న మాసలాలతోడను ధరల బాబితాలతోడను సరఫరా చేయకొరువారు శీలుచేసి తెండర్లను పనుపుకోవలెను. జరుస్తులకున్న పరిమళములకున్న తెండరు అని కవరుపైన వ్రాసి రు 100-0-0 యలు నూరురూపాయలు డిపాజిట్టుతోడను ఈ 1917 జూన్ నెల 20 దికి లోపల అడుగున సంతకముచేయువారికి అందే లాగు పనుపుకోవలెను.

1 జనుసులు

ఒక సంవత్సరమునకు కావలసిన పుష్కాయంపు పరిమాణం

(1) మేలురకం నెయ్యి బియ్యం రు 1-కి శేర్లు	వంతున	100000
(2) డిటో తెనాలి బియ్యం రు 1-కి శేర్లు	వంతున	110000
(3) మేలురకం నెయ్యి మణుగు 1-కి రు	వంతున	200
(4) డిటో మంచినానె మణుగు 1-కి రు	వంతున	2100

2. పరిమళములు

(5) మేలురకం పచ్చకర్పూరం శేరు 1-కి రు	వంతున	200
(6) డిటో కుంకుమపువ్వు డిటో	వంతున	100
(7) డిటో కస్తూరి గగయెత్తు 1-కి రు	వంతున	175
(8) పురుగుచట్టం (మేలురకం) శేరు 1-కి రు	వంతున	420

(2) పై కనిన జరుసులుగాక యితర భోజన వస్తువులను సరఫరాచేయు హక్కును తిరువతి దేవస్థానంకచ్చేరిలో 1917 సంవత్సరం జూన్ నెల 20 వ తేది యేలం వేయబడును. యేలములో సవాల్ చేయుకొరువారు సవాల్ చేయుటకు అర్హులగుటకుగాను రు 100-0-0 యలు నూరురూపాయలు డిపాజిట్టు (లేవణి) కట్టవలెను.

(3) యేలంపాటదాల్లను గాని పాటదాల్లను గాని కారణము చేప్పకయే అంగీకారముచేయు హక్కును అడుగున సంతకముచేయు వారు పూచుకొని యున్నారు. అంగీకరించబడిన తెండరు దాల్లను యేలంపాటదాల్లను కంట్రాక్టును క్రమముగా నెరవేర్చుటకు గాను వక సంవత్సరమునకు సప్లముచేయవలసిన పుష్కాయంపు వస్తువులయొక్క క్రయ మొత్తముమీద రు 100 కి నూటికి రు 1 వకటి వంతున అయ్యే మొత్తమును మొదట కట్టిన డిపాజిట్టు (లేవణి) మొత్తమునకు చేరి కగా తెండరును లేక యేలంపాటదాల్లను అంగీకారము చేసిన తేది మొదలు 10 పదిరోజులలోపల జామీనుగా చెల్లించవలసినది. తెండర్లు అంగీకరించబడిన తేదికిని యేలం కాయవరచబడిన తేదికిని నెనుక 12 పండ్రెండు రోజులలోపల అంగీకరించబడిన తెండరుదాల్లను యేలంపాటదాల్లను తమ స్వంత ఖర్చులతో క్రమమైన స్టాంపుమీద అగ్రిమెంటు దేవస్థానం ఆఫీసులో యేర్పాటుచేసి యుండు నమూనా ప్రకారం వ్రాశి యివ్వవలసినది నమూనా షరతులు దేవస్థానం కచ్చేరిలో చూడవచ్చును. పైకనిన షరతులలో దేనినైనను జరుపుటకు తప్పినయెడల నూతన తెండరును యేలమును తప్పిపోయిన వాల్ల జవాబుదారి మీదనే జరిగించి కొత్త తెండరును అంగీకారము చేయుటలోనున్న యేలం కాయం చేయుటచేతనున్న ఏదైనా దేవస్థానమునకు సప్లము సాధించినంతట తప్పిపోయిన తెండరుదాల్ల వద్దనున్న తప్పిపోయిన ఆఖరు పాటదాల్లవల్లనున్న నమూల్ చేసుకొబడును. వారు కట్టియుండు డిపాజిట్టు మొత్తమును జామీన్ మొత్తమును దేవస్థానమునకు జరిమానాగా చేర్చబడును.

(4) అంగీకారము చేయబడిన తెండరుదాల్లయొక్కయు పాటదాల్లయొక్కయు డిపాజిట్టు మొత్తమును వారు పంపుకున్న మాసలాలను తెండరు ఫయిసలాతి అయిన తేదీనకు యేలం కాయంచేసిన తేదీనకు వాఫసు యివ్వబడును.

దేవస్థానం ఆఫీసు }
తిరువతి }
2-6-1917 }
శ్రీ మహాంతు ప్రయాగ దాసుజీ
విచారణకర్తలవారు

25. సెక్యూరిటీలు.—పోస్టాఫీసుల ద్వారా చేసికొన్న దరఖాస్తుల విషయములో సెక్యూరిటీలు, ప్రామిసరీ నోట్లు రూపమునగాని పోస్టాఫీసుల రూపమునగాని బారీ చేయబడినవి. ఇట్లు బారీ చేయబడిన సెక్యూరిటీలు, పోస్టల్ యొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు అక్సాంట్లెంటు జనరలు గారి హామీలలో ఉంచుకోవచ్చును.

26. రాబడిపన్ను:—1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీదను, 1922 సం॥ యుద్ధ పత్రములమీదను, చెల్లవలసిన వడ్డీపైని రాబడి పన్ను మినహాయించబడును. 1929-1947 సం॥ యుద్ధయుద్ధము బాబతు సెక్యూరిటీలు, పోస్టల్ యొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు అక్సాంట్లెంటు హామీలలో, ఉంచినయెడలను, ఉంచినంత కాలమున, ప్రత్యేకముగా వానిపైని రాబడి పన్ను మినహాయించబడును.

27. కన్వర్షన్ (మార్పు).—పోస్టాఫీసు ద్వారా 1929-1947 సం॥ యుద్ధ ఋణము కొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకొను వానికి, వానికి వైచేప్పిన 3 వ క్లాసులో ఉండే హక్కులు చెలాయించుట కధికారమిచ్చే, అన్వయము చేయదగిన కన్వర్షన్ వారంటాక్టి (కన్వర్షన్ కొరెక్టర్ దరఖాస్తు సమానాలతోగూడ) ఇయ్యబడును.

28. కన్వర్షన్ నిమిత్తము ఇచ్చుకొనే సెక్యూరిటీలు పోస్టల్ యొక్కయు టెలిగ్రాఫులయొక్కయు అక్సాంట్లెంటు జనరలుగారిద్దర యిద్దరిలోనె డిపాజిట్టుగా ఉంచుకొన్నట్టియో లేదా కన్వర్షన్ చేసినవాడు వారి ద్వారా మొదట కొన్నట్టియో, అన్ని కేసులలోను, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము బాబతుగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణములలో సేనిబాబతు అయినగాని, 1915-17 సం॥ పు నూటికి 4 వడ్డీ ఋణము బాబతుగాని సెక్యూరిటీల కన్వర్షన్ (మార్పు),

- (ఎ) అక్విరెడ్ కన్వర్షన్ వారంటు (పోస్టాఫీసు ద్వారా పొందినవై నను కానివై నను), క్రమముగా పూర్తిచేసిన కన్వర్షన్ దరఖాస్తుసమానాను, మరియు
- (బి) పోస్టల్ యొక్కయు టెలిగ్రాఫుల యొక్కయు అక్సాంట్లెంటు జనరలుగారి పేర ఎండాపు చేయబడిన సెక్యూరిటీలు (సెక్యూరిటీ లేమైన ఉన్నయెడల)

1917 సం॥ నవంబరు 1 వ తేదీకి తర్వాతను 1918 సం॥ జనవరి 15 వ తేదీకి పూర్వమును ఏదైనా పోస్టాఫీసు సేవింగ్సు బాంకు ఆఫీసులో హాజరు పెట్టినవిదల, 3 వ క్లాసులో చెప్పిన చెల్లవలసిన రొక్క మేమైన ఉన్నయెడల అదిచెల్లించుటకు లోబడి, పోస్టాఫీసు ద్వారా జరిగించబడును.

దరఖాస్తు సమానా లే పోస్టు ఆఫీసులో వై నను దొరకును

పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు

బారీచేసిన సర్టిఫికేట్ల అయిదుసంవత్సరములకు ఇయ్యబడిన 10 ల, 20 ల, 50 ల, 100 ల సర్టిఫికేట్లు.

32. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల రొక్కపు సర్టిఫికేట్లు, 1917 సం॥ ఏప్రిల్ 1-వ తేదీని గాని అటుపిమ్మట గాని ఎప్పుడైనను, సేవింగ్సుబాంకు పనిచేసే అన్ని పోస్టాఫీసులలోను దొరకును.

33. ఈ సర్టిఫికేట్లు నాలుగు విధములగా నుండును:-

- రు 7 - 12 చెల్లించినవిదల పొందెను 10 ల.వి.
- రు 15 - 8 " " " 20 ల.వి.
- రు 38 - 12 " " " 50 ల.వి.
- రు 77 - 8 " " " 100 ల.వి.

34. సర్టిఫికేట్లలో వ్రాసియున్న పూర్తి మొత్తము బారీ లేదా పిమ్మట అయిదుసంవత్సరముల కియ్యబడును. కాని ఆ అయిదు సంవత్సరముల కాలములోపల సెప్పబడిన సర్టిఫికేట్లు గలవాడు ఋణపు ప్రకటనలో నిర్దేశించబడిన రేట్లు చొప్పున, రొక్కమును పొందుటకు హక్కు గలిగియుండును.

37. ఈ సర్టిఫికేట్లు రూపమున ఏ ఒక మనిషిగాని, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 3 వడ్డీ రూపాయ ఋణము, నూటికి 4 వడ్డీ రూపాయ ఋణము. 1929-47 సం॥ యుద్ధ ఋణము, 1920 సం॥ యుద్ధ పత్రములు, 1922 సం॥ యుద్ధపత్రములు, వీటిలో చేని బాబతునా, పోస్టాఫీసుల ద్వారా తాను పొంది ఉంచుకొన్న సెక్యూరిటీలు గాక, రు 7,500 ల కెక్కువ మొత్తము ఉంచుకొనూడదు.

38. బారీచేసిన పోస్టాఫీసు ఉండే స్కూలుయొక్క పోస్టుమాస్టరు జనరలు సెలవు పొందిననె తప్ప, ఈ సర్టిఫికేట్లు బ్రాన్సుపురు చేయగూడదు.

40. ఈ సర్టిఫికేట్లు కొరకు దరఖాస్తు సమానాలు ఏ పోస్టాఫీసు వద్దనుండును దొరకును.

(అలోచనసభతో కూడిన గవర్నరు జేసటు గారి ఉత్తరువుపేరకు.)

జె. బి. బ్రన్యేట్,
ఇండియా గవర్నరు మెంటు సెక్రెటరీ.

22 వ గుంటూరుమండల సభ

తృతీయదినచర్య

శుక్రవారము, మే 30.— ఈదినమునభ ఉదయము 7-80 గంటలకు ప్రమాణేశమైనది. 500 మంది సభ్యులవచ్చిరి. నిన్న మొన్నకచ్చిన పుస్తకములును కొందఱినిము రాలేదు. కొందఱు తొందరపనుల వలనను కొందఱు సహజసభ్యులకు కరుగుటవలనను ఈసభకు రాజాలకపోయిరి. ఉదకమండలము నందు వెంట్రండు ప్రభువర్షుని స్వరాజ్యవిషయోపన్యాసమును వివర్ణింపవలసి వచ్చుచు కొందఱురాజేరిరి. వీరురాక పోయిననువచ్చిన 500 మందియూ వెంట్రండు ప్రభువు సభాస్థానమును ఖండించు తుయనమృతిని వెలిపితిర్యానించిరి.

అనంతరము అగ్రాసనాధిపతి తమ కడపటియవన్యాసమునిచ్చుచు ఆహ్వానసంఘమువారికి తమ కృతజ్ఞతను వెలిపి పెంట్లెంటు ప్రభువుగారి యుపన్యాసమును గూర్చి వజల ప్రస్తావించిరి.

అగ్రాసనాధిపతుల అంగీకృతన్యాసము

గవర్నరుగారు స్వపరిపాలనాద్వారము నాపమనుచున్నార. యుద్ధదినములలో నయినను నిది పనికి రాదనుచున్నారు. రెండేండ్లు దాచియుంచిన పబ్లిక్ సర్వీసుకమిషనువారి రిపోర్టును యుద్ధదినములలో నెంచువలన బ్రయోజించి? మనము గొప్ప యుద్ధోగములకు—స్వరాజ్యము కావలయుననుచున్న కాలములో— పనికిరావని లోకమునకు తెలుపుట కయి కాదా? మెప్పుప్పుడుప్రభువు తాను యుద్ధానంతర సంస్కరణములను గూర్చి పంపిన సిఫారసులను మనకు తెలుపకుండ నేల ప్రచురింపవలయును? అప్పుడు మన 19 మంది సార్వభౌమికతాసననిర్మాతలు తమ సంకల్పమును బంపుటయు, దానిపై చర్య జరుగుటయు సంభవించుటకు కారకులు ప్రభుత్వమువారే కదా. స్వపరిపాలనాద్వారమున - బలవంతము మీద—కానవిరుద్ధముని దొరతనమువారు ఆపునంతకంటకును మనము నిరంతరమును దానికయి ఆంగ్లోశనము జరుపుచుండవలసినదే స్వరాజ్యము మనజన్మహక్కు.

పిల్లలులేని వెండ్రి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులకు సాహసరీ అప్పయ్యగారు అన్నియు బాగుగానే యున్నదికాని యుద్ధకు విద్యార్థులు వాలంటియరులుగా నుండకపోవుట ముఖ్యముగా వెండ్రిచేసి కొను సుయమున విస్తృతము వాటినిండి ఎప్పుటికీ పార్లమెంటు నున్నదని వాచిరి. మన విస్తృతమున సభలకు దీనినిని పోవచ్చునో, వారికేది బయిచియో, చెప్పచియో నిర్ణయించు నధికారము మనకు లేకుండుట బోచనియ వనిరి. తరువాత మాటలాడినవారు విద్యార్థి వాలంటియరులు లేకుండుటచే సభ తేజోవీహీనమయినదని నడిచిరి. దీనితో సభ జయప్రదము ముగిసినది.

శ్రీరామములు.

(పూర్వసంచికానుబంధము)
(నూత్ర జ్యోతి ప్రతినిధియొద్దనుండి)

17వ తీర్మానము

ఆదనివాగుల నీరును రైతు లుపయోగించునపుడు సర్కారువారు తీరువ కనులు చేయరాదనియు, రెవిన్యూ డివిజనువారి ఉత్తరువు బున్నను అట్టి వాగులను 2 వ తరగతి నీటి హక్కుగలద చేర్చి తీరువను అపరాధమును విధించుట ధర్మముకాదనియు, ఆయుత్తరువులను కద్దు చేయవలెననియు ఆధ్యక్షులు మోసానించ తీర్మాన ముమోదింపబడినది.

18-వ తీర్మానము

జిల్లాలో కొన్ని ప్రదేశములందు మెట్టపాగుకు నాలాయి ఖులై మాగాణి తేయబడెనుకను సర్కారువారు నిధి జించినవిషయపుసిట్టు విధించుట అన్యాయమనియు సర్కారువారు విచారించి ఆసిట్టును త్రోసివేసి వసూలైనదానిని రిఫండు ఇప్పించవలెననియు అగ్రాసనాధిపతిగా రుపపాదింప సభ్యులందఱు నామోదించిరి.

19 వ తీర్మానము.

స్వదేశీమున వస్తు పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు విదేశ నిర్మితవస్తువులను బహిష్కరింపవలెననియు, వీలైనంతకంట ఆంధ్రదేశములో స్వదేశీవస్తువులను చాకగా లభింపజేయగడంగవలెననియు ఆధ్యక్షులు రుపపాదింప తీర్మాన ముమోదితమయ్యెను.

20వ తీర్మానము.

జూబండికై గ్రామోద్యోగులు తమ గ్రామములను వదలినవస్తువులకు వారికి బట్టాల నీయవలెననియు, వారిజీతములను వృద్ధి చేయవలెననియు, సర్వేనేర్పుకొని సర్టిఫికేట్లు పొందినవానిని తిరిగి తెలుసుకుట పంపకూడదనియు ఇటీవల దీనివిషయమై ప్రభుత్వమువారు చేసిన ఉత్తరువును సంస్కరింపవలెననియు ఆధ్యక్షులే యుపపాదింప తీర్మాన సంగీకృతమయ్యెను.

21 వ తీర్మానము.

గుంటూరు శీతానగరము బాపట్ల పట్టణములలో దొంగయెలుకుల ఏనాదిజనుల సంస్కరణాలయము అగ్నందన ఆ హోటల రక్షకభటుల సంఖ్య పెక్కువచేసి వారిపని ప్రజోప

యోగముగా నుండున స్టేషనులపనిలెననియు ఆధ్యక్షులు రుపపాదింప నిదియు సంగీకరింపబడినది.

22 వ తీర్మానము

జిల్లాలో బ్యాంకింగు యూనియన్ ఆనందము ననుకరద్యవంతులు సహకార సంఘములకు విరివిగ భవనహానము చేయవలెననియు, జిల్లాలో ఇప్పుడున్న పవతి సంఘముల వంటి సంఘముల నెక్కువ చేయవలెననియు తొన్నలగడ్డ లక్ష్మీనారాయణ (తెనాలి) గారు రుపపాదించి ఇట్లనిరి. తెలుగు జిల్లాలలో 500వంపతి సంఘములును, 4 జిల్లా బ్యాంకులనుగలవు. తెనాలితాలూకాలో 80వంపతిసంఘములును 1 జిల్లాబ్యాంకునుగలవు. వీనిలో రెండువందలసంఘములు ప్రజలది. దొరతనమువారిది ఒకపైసమైనలేను. 2 వీలక్షులు తిరుగువాల్సి క్రొత్తగా నిండులుబ్యాంకుల యొద్దనుండి తీసికొనివచ్చును. మరొకటి కృత్రిక గడంగుటకు చునము పవపతి సంఘములను వృద్ధిపజువలెను.

ఎం. కాళిదాసుగారు ఈ తీర్మానమును బలపఱచిన వెనుక నిది అంగీకృతమయ్యెను.

23వ తీర్మానము

మనజిల్లా ముఖ్యపట్టణములలో ఒక ప్రభుత్వకళాశాలయును, ప్రతితాలూకా యూనికొక ఉన్నత పాఠశాలయును ప్రతిగ్రామమునందొక ప్రాథమికవిద్యాలయమును, ఉండవలెననియు, పెద్దగ్రామములలో అంగ్లవిద్యాధ్యక్షులనుకను నేర్పాట్లు చేయవలెననియు, మాచర్ల, మిస్సిగూరు, వినుకొండలందు ఆనంపూర్తి ఉన్నత పాఠశాలలను, దుగ్గిరాల, అమృతలూరు, చందవోలు, కొల్లిపర, ఆనంతరము, అమృతబ్రహ్మం, యలవర, ఇంటూరు, వోలేరు, పల్లికోన, భట్టిపొలులందు హైయర్ గ్రేడు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలలను నెలకొల్పవలెననియు జిల్లాబోర్డువారి ని ప్రార్థించుచు బోధనాధ్యక్షన పాఠశాలను స్థాపింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని నేడు ము తటవర్తి బాపయ్యగారు కొక తీర్మానము రుపపాదించిరి. పాటూరీ అప్పయ్యగారు రుపపనింప నిది ఆమోదితమయ్యెను.

24వ తీర్మానము

సర్వవిషయములందును గ్రామముల యభివృద్ధికి ప్రయత్నించుచు, న్యాయవ్యవహారములను నీటికసతులు, విద్యావసతులను జూచుచు నుండుటకు సాధికారములగు గ్రామపంచాయతుల నేర్పాటు పవలెనని చెమటిగంటిగు బ్రహ్మయ్యగారు రుపపాదించి గ్రామపంచాయతుల యుపయోగమును గూర్చియు ఇదిగఱ కవి చేయుచుండి పనులను గూర్చియు కొంత తడవుపర్యసించిరి. బలిశేపల్లి ముద్రహ్మయ్యగారు తీర్మానము ననువదించిన వెనుక నిది ఆమోదింపబడినది.

25 వ తీర్మానము

ఆంధ్రపుస్తకాలయములను విశేషముగా స్థాపించి ప్రజల విజ్ఞానాభివృద్ధికి ప్రముఖులు ప్రయత్నింపవలెనని ఆధ్యక్షులు రుపపాదింప నిదియు సంగీకృతమయ్యెను.

26 వ తీర్మానము

చెన్నపురి కానన సభలో ప్రత్యేక ప్రతినిధుల నెమ్మ కొనుటకు దేశమువర్తక సంఘముల కధికారము నీయవలెనని మద్ది గాధాకృష్ణయ్య పెట్టిగా రుపపాదింప నింకొకరు బలపఱచిన వెనుక ఈ తీర్మానము సంగీకరింపబడినది.

మదరాసు ఆంధ్ర సదరక మహామండల ప్రత్యేకంవెనీ

లి మి తెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకాకొన్నరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

ఆంగ్లో-ఇండియన్ యం. యన్. యం. రైల్వేవారి ఇంజనీరింగు వర్కుసాపునవ్వనున్న 45 టన్నుల టేకితునకలును, 28 టన్నుల బెంటోకు తునక కట్టయును, 16-3-1917 వ తేదీ శనివారము ఉదయము 9 గంటలకు బయింగమయిర ఏలము వేయబడును. అమ్మకపు మరతులు క్రొది విధముగ నుండును.

(1) టేకి తునకలు ముగూరు 3 టన్నుల లాల్లుగను, బెంటోకు తునకలు 7 టన్నుల లాల్లుగను ఏర్పరుచబడును.

(2) ఏలమునం దుత్తెగ్గులయిన్న వారు పాట కొట్టివేయుట తోడనే అందు కగు సొమ్ములో నాల్గవంతు సొమ్మునుధరావతుగ గడ్డిపిలుపాడిన వారము దినములలోపట మిగతా సొమ్ము చెల్లించి కట్టను ఆ స్థలమునుండి తీసికొనిపోవలయును. అట్లు చేయనిచో పాటకాలనుండు వారు కట్టిన పాట వంతు సొమ్మును వదలుకొనవలసినవారగుదురు.

అనంతరమున స్వపరిపాలనావశ్యకత నూది పలుకుచు
డి. వి. గోకలేగా వ్యవస్థించిరి. పిదప అత్యున్నతి యుప
న్యాసముతో సర్వముగి పుకు.

అయిదవ ఆంధ్ర మహాజనసభ

(0)

రెండవ దినచర్య.

(మావ్రత్యేక విలేఖరుని యొద్దనుండి).

జూన్ 2 వ తేది.

సాయం కాలము 3 గంటలు.

ఈరోజున మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు సభ సమావేశమయినది. అరవేలుగారు, బొబ్బిలి రాజుగారు, పూనా తెలుగు విధ్యాసంఘమువారు, ఆనగొంది రాజుగారు, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, రెనకెండు బద్దవోరగారు, (సంజ్యాల) వైశ్యవృద్ధి సంఘము (సికందరాబాదు) భోగరాజు పట్టాభి శీతారామయ్యగారు (ఉదక మండలము) వెంకటగిరి రాజుగారి సోదరులు ముద్దుకృష్ణ యాచేంద్ర బహదూర్ గారు, న్యాయపతి సుబ్బారావుగారు, బాలనూరు ఆంధ్రసోదరులు, బెల్లూరు ఆంధ్రులు, బేరారు ఆంధ్రులు, సెలవిపట్టాభి రామరావుగారు, పూనా ఆంధ్రులు, బారు వాఖండంగారు, హోలూరు ఆంధ్రులు, ఎడిటరు తెలుగు సమాచార (హోలూరు) భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారు, గంటిలక్ష్మన్నగారు, తల్లావైద్య న్యూనారాయణ రావుగారు, బొంబాయి ఆంధ్రులు, బివారి పిచ్చయ్యగారు (కడప) జి. వెంకటరంగ రాజుణంగారు, దేశపాండ్య సుబ్బారావుగారు (సంజ్యాల) వేమకరపు రామదాసుపంతులుగారు, వి. వి. జోగయ్యపంతులు, కరాచినుండి ఆంధ్రులు మున్నగు అనేకులు సభజయప్రథముగా, జరుగును కాక యని తంత్రి వార్తలను విలేఖలను చ్రాసెపడిరి.

తీర్మానములు.

1. దేశ సేవారీతులై ఆంధ్రులలో ప్రఖ్యాతిపొందిన శ్రీ వెంకటగిరి మహారాజుగారు, దేశవాద పట్టాభిరామి రెడ్డిగారు, బొబ్బాడి నాగమయ్యగారి యొక్కయు మరణమునకు ఈసభవారు చింతిల్లుచు వారల కుటుంబములకు మనసానుభూతిని తెలుపుచున్నారు.

(అగ్రాసనాధిపతిగారు)

2. శ్రీ వెంకటగిరి రాజుగారు నెల్లూరునందుగల వెంకట గిరి రాజువారి యన్నత పాతశాలను కళాశాలగా మార్చుటకు వారపట్టాభిషేక మహోత్సవ సమయమున వాదనము చేసి నందులకు ఈసభవారికి కృతజ్ఞతను తెల్పుచు సాధ్యమయినంత త్వరగా ఈకార్యమును నెరవేర్చుటకు ప్రార్థించుచున్నారు.

3 వ తీర్మానము

3. ప్రస్తుత మహా సంగ్రామమునందు ఆంధ్రయులకును వారి మిత్రమండలికిని విజయము కలుగుటకు ఈసభవారు దేవుని ప్రార్థించుచున్నారు.

4 వ తీర్మానము

4. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు విజయము కలుగుటకై ప్రజలు అప్రమత్తములగు నుటకును దైన్యములో నుండుక సంఘాతులగు జేరుటకును ఈసభవారు గోరుచున్నారు.

అంతటిచే వై తీర్మానములు సభాధిపతు లుపపాదించగా ఆమోదింపబడినది.

5 వ తీర్మానము

(1) అన్ని తీర్మానములును విశేషసంఖ్యల ప్రతినిధులసమక్షమునబట్టి సాధారణముగ నిర్ధారణ కాబడవలయును.

(2) ఆంధ్రమహాసభయొక్క అంగవిధానమును గురించిన తీర్మానములు మండలములయొక్క సమ్మతులనుబట్టి నిర్ధారణ కాబడవలయును.

(3) ఏతీర్మానమైనను ఈ సభయొక్క ప్రభుభాగమునబట్టి నిర్ధారణయైన వెంటనే పదిమందికంటె తక్కువగా నుండని ప్రతినిధులు ఆతీర్మానమును తిరిగి నిర్ధారణ కావలయునని కోరియెడల సభాధిపతులు మండలముల ప్రత్యేక సమ్మతులను గ్రహించి వాని విశేష సంఖ్యనుబట్టి యాతీర్మానమును నిర్ధారణ చేయవలయును.

అయిదవ తీర్మానముమీద చర్చ రెండవదినము ఉదయము 7½ గంటలు మొదలు 10 గంటలవఱకును జరిగినది. విశేషము నెల్లూరువారు జిల్లాలప్రకారము వోటులను తీసికొనుటకు వల్లపడని ప్రతిభుటించిరి. ఇతర జిల్లాలవారు ఈతీర్మానము వివాదాలతో మయినప్పుడు 10 మంది ప్రతినిధులు కోరినయెడల ఆతీర్మానమును పదునెండు జిల్లాలకు ఒక్కొక్క వోటుచొప్పుననచ్చి అపమకొండు నోట్లనుపట్టి అంగీకరింపబడినది నిరాకరింపబడినది నిర్ధారణ జేయవలయుననిరి. 10 గంటలకు ప్రతినిధులు అవకాలము, ప్రజలును అనిరెండు భాగములుగా భాగింపబడిరి. ముందుఅనుకూలురు వ్యాసుగుండ్ ప్రాతినిధ్యపు టిక్కెట్టును గాపి బయటికి వెడలిరి. వారి నెం

బరులు వ్రాసుకొన బడెను. తరువాత ప్రతినిధులను నిట్లుల లనే జేసిరి. అప్పటికి పండ్లెండు గంటలుయినది. మధ్యాహ్నము సుమారు 3 గంటలకు అగ్రాసనాధిపతిగారు 457 మంది తీర్మానమున కనుకలము గాను, 401 మంది ప్రతినిధులము గాను వోటుల నొసంగిని సెలవిచ్చినప్పుడు ప్రతినిధులు ఆనందమును పట్టలేకపోయిరి ఆంధ్ర మాతకు జయ అను నినాదములతో ఆకాశము తూట్లుపడెను. అగ్రాసనాధిపతిగారు వేదికపయిన నున్న మహాజనలలో 90 మంది అనుకూలముగను, 48 మంది ప్రతినిధులుగను వోట్లనిచ్చిని సెలవిచ్చిరి. కాని అసహ్యకులను. షాటింప కుడనే తీర్మానము జయించినది సెలవిచ్చిరి.

6 వ తీర్మానము

6. యెన్నరాష్ట్రమున కింకరింపబడు ఉన్నత విద్యాభివృద్ధికి ఒకవిశ్వ విద్యాలయము చాలి యుండవలయునని ఆంధ్ర దేశమునందు విద్యావ్యాప్తియందు ఆంధ్ర జాతీయ పరిజ్ఞానాభివృద్ధియొక్కయు, ప్రజలయొక్కయు చిత్రికలయొక్కయు ఆంధ్రభావయొక్కయు ప్రత్యేకాభివృద్ధి కావించుటకును సాధ్యమైనంతవరకు మాతృ భాషావ్యాస విద్యాలయమును దొరతనమువారు స్థాపించవలెనని ఈ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు ప్రభులశ్రీ సునీలయ్యగారు తుపపాదించుచు నిట్లనిరి:— ఈ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి ఫిబరవరిలో నెలకొన్నయును కాననగలో గా. వెంకటపతి గారుపాదించిరి ప్రభుత్వమువారికి మనకును ఈవిషయము భేదాభిప్రాయములు కలవు వారు పరీక్షలకొకట విశ్వవిద్యాలయమును మన మకుచున్నామని తలచుటతప్ప. ప్రాచీన విశ్వవిద్యాలయములవంటివి మనము కొరచున్నాము. అని విద్యను నేర్పి విజ్ఞానమును నెంపుజేసి, దేశభుక్తిని తోడ్పడును. జాతీయ వికాసమునకు తోడ్పడుటకయి ఈతీర్మానము ప్రకారమే విశ్వవిద్యాలయ ముండవలయునని పరీక్షలలో అనేకాదని ఖండితముగ జెప్పచున్నాము. మైసూరునందొకటి స్థాపింపబడినది. నంగూరు, పాట్నూరు, భాకా తిరునామ్యులలో స్థాపింపబడవోవు విశ్వవిద్యాలయముల వంటివి మనకు కావలయును.

మనము విద్యయందు చాలవెనుక పడి యుండుటచే విశ్వవిద్యాలయ మావశ్యకము. కళాశాలలు తగినన్ని ఆంధ్ర దేశమునలేనవి మరయొకవాదము. గావతలంచుకొనినచో కళాశాలల నేర్పణవ వచ్చును. పిఠాపురము, పన్నాకిమిడి రాజులు వారికళాశాలలను మొదటి తరగతి కళాశాలలుగా చేయుదురని వినినంత సింఛితిమి. మన ఆంధ్రరాజు దీ విషయమును చాల కృషిచేయుచునని మనము ప్రార్థించుచున్నాము. భాషావ్యాప్తి విశ్వవిద్యాలయమువలన కాగలదు. అప్పుడు విద్య సులభసాధ్యమగును. ఆత్మీయ పునోద్ధృతికలలు వచ్చును. దేశభావలందు తెలుగు తెన్ను అనులోకొక్తి ఈవిశ్వవిద్యాలయము లోకమునకుమరింతగాట గలదు. ఉన్నతవిద్యావ్యాప్తికము, మానవము, యోగ్యము సమకూరును. సేవకుళ్ళ రానిగోపాలరావు పంతులుగా కీతీర్మానము నామోదించుచు నుపన్యసించిన తరువాత నందరి చేతను సంగీకృతమయ్యెను.

7 వ తీర్మానము

7. విద్యావాపసమునకును భావముల బాగుగ తెలియుటకును సాధ్యమైనంతవరకు భాషాసంబంధములేని రాష్ట్రములకు పాతశాలలంతర తరగతివరకైనను దేశభాషలలోనే బోధించుట ననుజుచుని ఈ సభవారు నిశ్చయించుచున్నారు.

8 వ తీర్మానము

8. ఇప్పుడు బాలికా పాతశాలలందు అములులోనున్న విద్యావిధానము తృప్తికరముగ లేకపోవుటవలన ఇప్పటికంటె శ్రీలయందు విద్యవైద్యుగా వ్యాపించుటకును, సంత్ృప్తికరముగ నుండుటకును అనవలయునని మేర్పాటులను గూచించుటకును తగిన విద్యావిధానమును తెలుపుటకును అధికారులును అధికారులును కలిసి యొక సంఘమేర్పాటు చేయవలసినదని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

9 వ తీర్మానము

ఉపపాదకులు షో. వెంకటాద్రిగారిట్లనిరి:— పురుషులకొసంగబడు విద్యయే అసంతృప్తిగా నున్నదని గోలపెట్టుచున్నాను. నామావలి వచ్చినంతమాత్రాన ఇంగ్లీషు విద్యాభివృద్ధిలనుట పొరపాటు. అట్టివిద్యనేమనశ్రీల దొంగుట దేశానందాయకము. సర్కారువారు, మిషనరీలు, అధికారవైద్యులైన ప్రముఖులు

శ్రీ విద్యకయి యిప్పుడు కృషి చేయుచున్నారు. ఇచ్చట 12 సం|| లవరకే చదువుట కనకాశముకలదు. మనము అధికమైన నవకాశముల కల్పింపవలసి యున్నాము. 10 సం||లు ఇంగ్లీషుచదివినగాని వైపుణ్యము పురుషులకే కలుగదు శ్రీలకుగూడ ఈకష్టమెందుట? వారు కాపురమునకు వెళ్లిన తరువాత విద్యజుగు సంగతి ఆలోచింప బడవలయును. ఇంగ్లీషువిద్య అనవలయునందు. కాన దేశభాషలలో నేవారికి పరిజ్ఞానమును కలిగింప వలయును. 12 సం||ల విద్యను శ్రీలకు 6 వత్సరములలో నేర్పరచుచు గాన ఆ ప్రయత్నములను చేయుటకయి ఒక సభనుగూడ నిర్ణయించుట అవసరము.

ఒరుగంటి వేంకట సుబ్బయ్యగారు విజాతీయవిద్య, విజాతీయ పద్ధతులు మన శ్రీలకు వలదనిరి. మనము పరిణామాలినవారము. విదేశవిద్యలవలనా డగుచున్నాము. శ్రీల నెందుకొక పాడు చేయవలయును? దేశభిమానము మనలో క్షీణించుచున్నది. శ్రీలలో నున్నది సయితము క్షీణించునట్లెందుకు జేయవలయును? ఇంగ్లీషువిద్యను తెగచదివి మన బాలురు దుచ్చులు లగుచున్నారు. ఇట్టి విజాతీయ విద్య కలన మన శ్రీలు మరెంత దుచ్చులు లగుదును. సుహృద్భవము అప్పుడు సందించును. మన జాతీయ తత్వము శ్రీలలోనలున నిలిచియున్నది మనపంతులు పర్వములు వారితో నిష్పటికయినను నిలుపబడియున్నవి. ఇంగ్లీషు విద్య శ్రీలకు జెప్పితమేని మన జాతీయతకు భంగముకలుగును అనిచెప్పిరి.

తుంగగారి శేషగిరిరావుగారు ఈతీర్మానమును మరింత బలపఱచిరి. గార్తి మైత్రేయు సత్యవతి, దయయంతి, శీతలదత్తముల బాలికాపాతశాలలో జెప్పును. దేశసేవయనది ఈ పాతశాలలో గరపబడుటలేను. అనియొక అనగము. తీర్మాన మందరిచేతను సంగీకరింపబడినది.

శ్రీలకు అనుకూలమైన ఉన్నతవిద్య వ్యాపించుటకు సాధ్యమైనంత త్వరలో తెలుగు జిల్లాలలోని ప్రధాన పట్టణములందు వారికి మరకొన్ని యున్నత పాతశాలలను స్థాపించుట యవసరమని ఈసభవారిప్రాయ పడుచున్నారు.

(1) ఉ. మిట్టనొడ్డి సుబ్బారావుగారు.

(2) ఆ. గణపతి శాస్త్రిగారు సర్వ జనాంగీకృతము. 10 వ తీర్మానము.

యధాసమయమునందు మోదవదేశ కక్షణ వైద్యము నిర్మించుటకు పరిపాలకులు ఆనందించిన విధానముల నుండించుచు జాతీయ ప్రత్యేకములకే సామ్రాజ్య చైత్ర యోధులుగ భారతీయులు చేరుటకు తగిన కీర్తి యాబలమును కాశ్యత కీర్తి నిర్మింప వలసినదని గోరుచున్నారు.

ఈయోధులను చేర్చుటయందు యూరపీయను ప్రజలకును భాతీయులకును సమాన ప్రతిపత్తిగోచనములను కల్పించుట యవసరము అనియు దగిన ప్రాయముగల ఆంధ్రమున జనులను దేశసంగక్షక బలమునందు చేరుటకు ప్రోత్సహించుచు ప్రత్యేకాంధ్ర పంతులమును నిర్మించుట వాంఛియుననియు తలచుచున్నారు.

దేశ సంగక్షక బలమునందు చేరుటకు దగిన ప్రాయమును 40 వంశత్వముల వరకు నెంచుట అనవలయుననియు చున్నారు.

పురాణము నాగభూషణము గారీ తీర్మానముననుపపాదించుచు దైన్యములో మనకులేరు హక్కు ప్రస్తుతము లేనిది. గూర్ఖలుకొమ్మలు మొదలగుడు ప్రభుండియా వైద్యులు, యూరపీయనులు ప్రస్తుతమందు విశేషముగా చేర్చుకొనబడుచున్నారు. ఇప్పుడొసంగిన అవకాశమునుమనము ఉపయోగించుకొనమేని ఎప్పుడును తిరిగిరాదు. మనరాజధానినండి 1000 మంది మాత్రము వెళ్లవలయును. 90 దినములు తప్పినుమాత్రము సంగదరు. తరువాత మియుడ్యోగ ములలో జేరవచ్చును అవసరమునచో దేశసంగక్షకమున కయియుమ్మితిగి విలిచెదరు

కోడి రామమూర్తిగారు సుదేశమును రక్షించుకొనగలకై మనకుండ వలయుననిరి. ఓష్యు, ద్రోణ కష్టగులకు అర్జునమును, భీమునిని, కృష్ణుడేక రాయలవనును, ఇద్దరి క్కన, సిద్ధి రాజునకును నిలయరు గు భారత దేశమును అందులోనిఆంధ్రదేశమునుఅనేక వేలమందినిసామ్రాజ్యనిపత్కలయందు మనము పంపవలయును. మనము సి. మాత్రము సవ్యక కార్యకూరులమును దైన్యములో జేరుచు గాక ఈ కరుణము పోయినచో మనము పీనులముగా, పశువులుగా, జూడబడుదుము. మీరు శూరవీర భూత్రులయినచో ర్వికపడి మీ దేశమును రక్షింపుకొనుడు. భువన భూదత్తము దేశత్వ

ముపోయి, బ్రాహ్మణత్వము, శూద్రత్వము తిరిగి రావలసి యున్నది. ఈ పైస్యములో తేమటలన మనకు పోయినత్రయిత్వము తిరిగినచి మనము దేశోద్ధారకుల మగుము.

కోటంరాజు పున్నయ్యగారి తీర్మానమును గురించియే ముచ్చటించుచు ఇండియా గవర్నమెంటు సింలాలో ప్రచురించిన తేభిసవలి తల్లిప్రేమతో బ్రచురింప బడినది. 6000 గాదు అరువదిలక్షలకుండు చేరగలమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి నిరూపింపగలసియున్న దని. మనమట్లు చేయమేని మనయెడల నిరసన భావముగల అధికారవ్యవస్థలలో కమకంతకును మనమనుగులమని చాటెదరు. అంతట స్వరాజ్యమువచ్చు దినుము చాలదూరము పోవును.

పి. ఆశ్వానాథయ్యగారు తాము ఆశ్వనాథయ్యల మనియు తమ జాతియొక్క సహజభీత్యము తమకు లేనందున తాము దేశరక్షకుల పైస్యములో తేరిమినియు సెలవిచ్చిరి. నీరులేమ సంసార చరిత్రమును కొంతతడపుచెప్పి ఎట్లోకష్టములనుదాటి పైస్యములో తేరిమినిరి. మనకు కష్టము, తుపాకులు ఒసంగియెడల మనదేశము మహాపరాక్రమముతో రక్షింపగలమని తెలియజేయవలయునని.

దొరస్వామినాయుడుగారు తెలుగు రానందున ఇంగ్లీషులో నమ్యుత్సాహముతో పైస్యములో తేరగలననదని ప్రబోధించిరి. తాము దేశసేవకులమనియు, తాము వంగదేశమందు పైనికులను తేర్చుటకు పిలువబడి ఆ పనిని ముగించుకొనివచ్చి తిరునిరి. రామగోరారావుగారు, మాధవపెద్ది లక్ష్మీనర సయ్యగారును అమితోత్సాహముతో ప్రసంగించిన తరువాత తీర్మాన మేకర్రముగా నంగీకరింప బడినది.

11-వ తీర్మానము.

బాలభగీరథయ్యగారు ప్రభుత్వమువారు మా పిన సానుభూతికి సంపదించుచు నాంధ్రదేశమునందుగల విద్యా ప్రతిష్ఠాపనాధికారులను యాయద్యు వ్యాపనమునకు పోషించవలయునని యాసభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకులు-అధ్యక్షులు.-సర్వజనాంగీకృతము.

12-వ తీర్మానము.

1. యుద్ధానంతరము ఏర్పడుగలసాంఘాతిక సామ్రాజ్య నిర్మాణమునందు సామ్రాజ్యము నందలి సంపూర్ణ స్వపరిపాలనముగల యితర భాగములతోపాటు భరత ఖండమునకును సమాన హక్కులను గౌరవ ప్రతిపక్షులను గలుగునటుల సేర్పాటు చేయవలెననియు,

2. ప్రభుత్వము మన దేశమందు గల రాజ్యాంగ విధానములను ప్రజా స్వాతంత్ర్యమునకును ప్రాబల్యమునకును లభింపజేయుటకు చేసేందున సాధ్యమయినంత త్వరలో భాగ తీయుటకు స్వపరిపాలన మొనరించునని శ్రీ జాషి చక్రవర్తి గారికి రా. 17 నను ప్రకటించు వలెననియు,

3. లక్ష్మీపురమునందు 1916 సం. డిసెంబరునందు సమావేశమైన జాతీయ మహాసభయను, మహామృతీయ మహాసభయను, నామోదించిన స్వపరిపాలనా సంస్కరణవిధానమును సామ్రాజ్య శాసన సభా ప్రతినిధులు 19 గురు రాజప్రతినిధికి సమర్పించిన విన్నపమునందు గల సంస్కరణ విధానముల నయినను వెంటనే యమలునందు సేర్పాటు యనవలెననియు,

4. స్వపరిపాలనము ప్రయోజనకారిగ నుండుటకు హిందూదేశమును భాషా ప్రయుక్తరాష్ట్రముగ, విభజింపకలయుననియు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

గౌరవనీయులయిన ఆకల్ల సూర్యనారాయణ రావు గారి తీర్మానము నుపపాదించుచు స్వపరిపాలనమునకు మనము పోవున్నయగ తక్షణమే అర్హులమని. మనకు గొప్ప పూర్వ నాగరికత గలను. అనాగరికులగు ఆఫ్రికాలోని ఆదిమ వాసులము కాము మనదేశము పోవుట మన తపస్వకారు. ఇంగ్లీషువారు కష్టించిబట్టి ఈదేశమును జయించలేదు. మనమే జయించి వారిచేలిలో బెట్టితిమి. ఆ పరిపాలనమునకు మనము ఏక ప్రాధిపత్యముక్రిందికి వచ్చి సంపూర్ణ జాతీయతను, వికాసమును, ఏకమత్యమును బొందుటకు సిద్ధుడీదీ. వారి పరిపాలనము క్రింది నున్నామని సంతమాత్రాన దేశమును పాలించు కొనజాలమని అనుట వెట్టి. బ్రిటిషు అధినదేశములకు స్వరాజ్యము వచ్చినప్పుడు మనకంటె హిందూభితి యందులనుగాని మనకున్న తెలివితేటలవ్వకు వారికి దేవు.

మనదేశమందు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములును నవనర మొనెరుగుకొన్నామన ప్రత్యేక సాంఘాతిక స్వపరిపాలనా

సాజ్యముగ జేగవలయును. మన ఆంధ్రదేశమునకు విస్తీర్ణము జనసంఖ్య ఆదాయము, ప్రత్యేక రాష్ట్రమునకు కలవు. నెల్లూరు వారికి ఈ సంబంధమున కొంత భయముకలదు. అట్టి భయముండగూడదు. రాజధాని నిర్ణయము ఎచ్చటనయినను తొందరలేదు. లండను రాజధానియగుట వలన మేంధపురు యొక్క గౌరముగాని బర్మింగ్హముయొక్క గౌరముగాని పోలేము కాబట్టి ఎవరికిన రాజధాని నిర్ణయము శంకకొండ గూడదు నీలంరాజు చలపతిరావుగారుతీర్మానమును గురించిమాటలాడుచు తీర్మానము సరిగలేదని. తీర్మానముయొక్క ఉద్దేశము కార్యనిర్వాహక పాలనమును, మాధ్యమలననదని కోరుచున్నదిగాని స్వపరిపాలనమును కోరుటలేదు. విశిన వంద్ర పాలుగారు ఈ స్వరాజ్య తీర్మాన తీర్మానమును గ్రహించినవారు ఈ తీర్మానమునూడదని. ఈతీర్మానము స్వరాజ్యమునకు ప్రోత్సాహ పాలుగాతోనే నేకీభవించుచున్నాను. అందువలన స్వరాజ్యము తక్షణమే కావలయునని మనము కోరవలయును ఈతీర్మానము ఒక సంస్కరణ విధానముగాని స్వరాజ్య తీర్మానముకాదు. అనిచెప్పి ఈతీర్మానమును బలపఱచుచు చెప్పిరి. ము. నారాయణరెడ్డిగారు రంజెల బలపఱచిరి. గా. హరిసర్వోత్తరరావుగారు తీర్మానమును దున్నట్లుండుటయే యోగ్యమని గంభీరోపన్యాసమును చేసిరి. నీలంరాజు చలపతి రావు గారి ప్రశ్నలకు జవాబు పూర్వముగా నొసంగిరి.

వావిలాల శివాచార్యగారు కొమ్మరెడ్డి పుష్పము పండు కావలయుననిచో వాటికి నీళ్లుపోసినయెడల అవిప్రభుత్వ కాని నీరును నేళ్లకు పోసినయెడల అన్నియు పుట్టును. అట్లే స్వరాజ్యమును మనము పొందిన యెడల విశ్వవిద్యాలయము వైనికోద్యోగములు మన తీర్మానములలో గోరునవచ్చును లభించును. కాబట్టి ఈ తీర్మానము నంగీకరించి స్వపరిపాలనమును బొంది తరువాత కావలసిన వాని నన్నింటిని బొందుదుము. లు మనము బ్రిటిషు ప్రభుత్వము క్రిందనే స్వపరిపాలనము కావలయును కోరుచున్నాము. మనకు స్వపరిపాలనమునుబొందుటకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రము లవసరము. తల్లిపాలను మాదకయేటవ వలయును. తల్లితండ్రులు, విశ్వరథము లా, మతములు, రాజ్యములు మారవచ్చును. కానిమన తల్లి వద్ద నుండినేర్చు కొనినభాషను మనము మార్చులేము. మృత్యువు పాలుగు సంతకజకు మాతృభాష మామోగించెదము గాన భాషనుబట్టియే రాజ్యముండవలయును మనముమాతృ సంధి మామలను పాటింపక స్వరాజ్యమున కయియే ఆహారాత్రములపరిశ్రమ చేయవలయును.

ఉ.ప్రే ఆశీషాకవిగా నీవిషయమును గురించియే మరి కొంత ముచ్చటించిరి. మనము ఏర్పడునుండియో ఇచ్చటికి రాలేదు. మనము ఆ శాశమునుండి వ్యమనలె రాలలేదు. 80 కోట్ల ప్రజలను, ఇచ్చట పుట్టినెగి, గిట్టుచున్నాము కాబట్టి మనదేశమును మనమేలు కొనవలయునని కోరుట సహజము. అనంతము. మనకు స్వరాజ్యము బన్య హక్కు. దానికయి ఏట్లు పరిశ్రమ చేయవలెదగలము! మనమునిదలోబడి యుండుటవలన నిజశీలిలోనుండి బ్రిటిషు ప్రభువులు మనలనువారి విద్యవలనను, సత్వరిపాలనమువలనను నలను మేలుకొల్పిరి. వాగుమధ్యరాత్రిమాత్రమయినది. నిద్ర నుండి మేల్కొనుదురు అని పర్యాయాదనము చేసి చెప్పుచున్నారు. మనకు అంతకపుపోటు తగిలినదగాన నిద్రవట్టుదని మనమనుచున్నాము. మనపాలకులు పూర్వపు సమయవృత్తయముతో మనకుస్వరాజ్యమును ప్రసాదించెదరు గాక.

కాశ్యకంత్ము గణపతిశాస్త్రి గారు నిరంకుశయిన సత్వరిపాలనము కంటె స్వరాజ్యము యుద్ధమోత్తమమని. పరమేశ్వరుడు సత్వరి పాలకుడు నిరంకుశుడుగాను. ఆ యన యదేశములోకములో తనవిశ్వలకందరికిని స్వరాజ్యముండవలయుననియే ప్రాశస్త్యోక్తి కంత్ములు స్వరాజ్యము స్వరాజ్యమని భావ. వదవలసియున్నది. ఆశ్చర్యమనవలె క్షీగలదు. అది మహామంత్రము. అదే స్వపరిపాలనమున దెచ్చును. గ్రామములకుపోయి ప్రజలకు బోధించు వారిని స్వరాజ్య విక్షుబూనునట్లు చేయును. పూర్ణ స్వపరి పాలనము బొందుటకు మన మిశ్వరులమని గ్రహింపవలయును. ఇయే స్వరాజ్యముయొక్క పూర్ణార్థము. అంతట శాస్త్రులు వారు స్వపరిపాలనమును గురించి సంస్కృతములోను నవ్యాసించి సభ్యుల ఆకంధ సముద్రములో లోలనాడించి. తదనంతరము పాటూరి ఆప్పయ్యగారి తీర్మానమును బలపఱచిరి. మేము కమ్మలము ఇట్టి తీర్మానమును బలపఱచుటకు ముందుగా మేముండవలసినదని సెలవిచ్చి రెడ్డి కమ్మ సోదరులగు ఆంధ్ర పీఠులు స్వపరిపాలనమునకు కష్టపడెదరుగాక యనిరి.

“నేను ఒక్క నిమిషం అనుకోన్నాను. నేను పోవ్వోరాను. ఆంధ్రదేశం తంజావూరువాను నేను కడప హలములో సభకు నచ్చాను. నాకు వైకము శీకణానము. స్వరాజ్యము దేశాస్థానము అని ఎన్. కే. రామస్వామయ్య

గారునిరి. ఈ తీర్మానము నంగీకరించు సమయమున సభ్యులందఱొక్కపెట్టున లేచి జమ్.జమ్ స్వరాజ్యకు జయ” అని జయజయ ధ్యామలతో దిక్కులు పిక్కిటిల్లునట్లునినాచము చేసిరి.

చెలికాని లచ్చారావుగారుసంగిన సువర్ణపతకమిచ్చట వావిళ్ల వేంకటేశ్వర్లు శాస్త్రిగారి కగ్రాసనాధి పతిగా నొసంగిరి.

సభ్యులు సంతోషితరం అని తేకలుచేసిరి. “వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రిగారి కీ పతక మిచ్చినందునకు నేను బొత్తెళ్ళ రామస్వామయ్య తంతువును వాడు సంకోపించుచున్నాను. అని, ఎన్. కే. రామస్వామయ్య గారికిరి.

అంతట రెండవ దినచర్య ముగిసినది.

రెండవదినము ఉదయము 9 గంటల వజ్రము బెజ్జెర్తి చేయబడిన ప్రతినిధుల సంఖ్య- స్త్రీలు 640, గంటము 12, విశాఖపట్టణము 11, గోవావరి 28, కృష్ణ 72, గుంటూరు 112, మదరాసు 23, చిత్రాపుర 4, బళ్లారి 2, అనంతపురము 2, కర్నూలు 6, కడప లేదు.

MYSORE

First Mysore Civic and Social Conference.
H. H. The Yuvaraja's Speech

MYSORE, June 3. His Highness the Yuvarajah before a distinguished gathering of nearly 100 ladies and a number of gentlemen of various Hindu communities opened the first Mysore Civic and Social Conference this noon. A few Hindu ladies took part in the proceedings and interesting speeches were made by Sir M. Visweswaraya who strongly urged active work of social reform and to place the movement on business methods and by Dewan Bahadur Puttanna Chetty. His Highness the Yuvarajah in his speech said that the importance of and necessity for social progress along with progress in other directions was too obvious and had passed the stage of discussion to need any special commendation at his hands. After referring to Sir Visweswaraya's interest in the present scheme, which owes its inception largely to his fertile imagination, His Highness said that from the programme of the Conference before them it was seen that some ladies would be moving some of the resolutions thus attesting in a very significant and gratifying manner to the zeal and enthusiasm already traceable in Hindu Society for Social progress. In conclusion he said the success of that movement would be largely in proportion to the number of disinterested workers and the amount of practical sympathy that it would command from the public and he wished the Conference success.

Brahmin and Non-Brahmin Movement.
Srinivasa Rao's Speech.

MYSORE, June 3. At the Social Conference speaking on "Social Outlook" Mr. K. Sreenivasa Rao, Dt. Judge, Guntur, alluded to the Brahmin non-Brahmin controversy. He said they must take note of the fact that the feeling between the two communities had come to the highest pitch and was assuming an acute form. Their non-Brahmin brethren, there could be no doubt, were filled with resentment against Brahmins for their omissions and commissions both in the past and in the present. He said:—"Since of fathers are visited upon their children and we must apply the search light to ourselves and see if we have not kept up schisms consciously and otherwise and out of selfish motives. We must learn to see ourselves as others see us. This is the thing we are said to lack very much. Making due allowance for the excitement of the moment and looking at the problem calmly and dispassionately must admit our schismatic tendencies have made us lose larger centres of social life and sympathy and justice and substitute instead smaller ones of class and sect. Our interest thus came to be narrow and selfish and as self-preservation is the first law of nature we have come to live and move and have our being in these narrow little circles to the detriment of larger life which we aim at as our ideal for our future. Our judgments of men are warped by social prejudices. In the conflict of interests the weaker goes to the wall. If this agitation sets us a thinking and brings about the necessary fusion and unity we should feel thankful for it. It is operated as a bracket the break-neck speed with which one side of our public activities is pushed on relentlessly it would be to our advantage. If we turn our our energies to our social regeneration and heal the breach it will prove our blessing.

Mrs. Chandrasekhara Iyer and Mrs. Venkata Subbamma were speakers on the resolution urging for raising of the marriageable age of girls

Mr. Sankaravarayan Rao in the absence of his wife moved a resolution urging curtailment of expenses on marriage and other ceremonial occasions. An old Pandit of Mysore among other things laid the blame for extravagant expenses on women. This brought forth a vigorous protest from Mrs. Rukmaniamma, Superintendent of Mitharanees College who rebuked the gentlemen for not giving women education and for blaming women for all men's faults.

Among other resolutions was one recommending that steps be taken to persuade the people to reduce the amounts spent in litigation and seek the aid of arbitration courts to settle their disputes.

Mr. R. N. Iyengar, Barrister-at-Law Madras moved the proposition in a brief speech in which he repudiated the remark that the lawyers promoted litigation. In the days of commercial and other progress litigation was inevitable but improper litigation due to greed, pride and other such causes was what he objected to. He related an instance of improper litigation which came to his knowledge, and spoke about the influence and the importance of arbitration courts.

Last evening the Hon'ble Mr. M. A. Jinnah was entertained here at a garden party by the members of the Berhal Provincial Moslem League.

పంగదేశపు కుట్రకేసు.

ఈ కేసు మే ౩౦ తేదీనిన విచారణ చేయబడెను. గోపిరాజునారాయణుని సాక్షి పరిశీలనయినది. ఈతడొక యువ పాద్యాయుడు ఈతడు ప్రభుత్వమునకు చెప్పిన పోలీసువారు పరిశీలించినపుడు వారిద్దరూ నుండెను. మందుతో నిండిన 4 తూటాలును, కర్రపత్రములును, పుస్తకములును ముద్రాయునుగు ప్రభుత్వమువారిని చెప్పెను. వని యీతడు చెప్పెను. పోలీసు వారు ఇవి ఆస్తియు నెట్లు వచ్చినవని ముద్రాయునుగు ప్రభుత్వము ప్రశ్నించినపుడు, దారిలో దొరికినవని యతడు చెప్పెను. కోర్టులోనికి తేబడిన తూటాలు మున్నగు వస్తువులు ప్రభుత్వమునకు చెప్పెను. ఇవి సాక్షి చెప్పెను.

తరువాత సాక్షి దక్షిణరంజనరాయు యనునతడు. ఈతని కుమారుడు ఆ శి త రం జ ను డు ప్రవేశపెట్టిన చదువు చుండెను. కుమారుని చూచుటకు సాక్షి మూలము లాడ్డికి పోయినపుడు ముద్రాయునుగు ప్రభుత్వ కుమారుడొకరిని గోపాధ్యాయుడుగ నుండి పాఠముల నేర్పుచుండెను. ప్రభుత్వము విషయమై దక్షిణ రంజనుడు ప్రశ్న వేయగా తన పేరు గురుదాదత్త యనియు, తన తండ్రి న్యాయవాది పని చేసి కాలగతి నొందెననియు, కృష్ణగురు పరిసరమునకు రియొక కుగ్రామమునండి తాను వచ్చితినియు ముద్రాయు చెప్పెను.

తరువాత కవి నాథ భట్టాచార్య యనునాతడు తానుడి నాజీ పూరు ధర్మ సేవాలోలో నొక విద్యార్థినియు, రెండు వత్సరములక్రిందట జోగింద్ర భట్టాచార్య యనునాత డిందులో చేరెననియు కవి నాథుడు చెప్పెను. జోగింద్రునితో గూడి తానుక నాడు గిరింద్రచంద్ర చక్రవర్తియన్న యింటికి పోతినియు, అచ్చట తాను గిరింద్రుని బిలువక నాతడువచ్చి జోగింద్రునితో మాటలాడెననియు సాక్షి చెప్పెను.

సురేశచంద్ర గోస్వామియను నాతడు తరువాత సాక్షి మిచ్చెను. ఒకనాడు జోగింద్రునినద్దకు నిద్దరు యువకులు వచ్చి రనియు, తామిరువరము జోగింద్రుని సోదరులమని చెప్పెననియు సాక్షి చెప్పెను.

తరువాత గోపాలకృష్ణ ఘోషు సాక్షి మిచ్చెను. జోగింద్రుడు తరుచుగ సాక్షియింటికి వచ్చుచుండెడివాడట. ఈదేశములోని ప్రతి యువకుడును బ్రాహ్మణ్య చురుకెంప వలెననియు, బ్రిటిషు పరిపాలనను ప్రజలను నానావిధాల పాలుచేసి దేశమున క్షామబాధ నెక్కువ చేయుచున్నారని యు నీతడు సాక్షితో చెప్పుచుండునట. ఇట్టిస్థితిలో తామార కుండుట వంచిది కాదనియు, ప్రభుత్వమునాడు ఈదేశము లోని పంటలన్నిటిని యెరుదుతి చేయుచున్నారనియు కూడ జ్ఞోగేంద్రుడు చెప్పెనట. ఇట్టిప్రసంగము మొదలిడిన తోడనే సాక్షి యీతనితో సంబంధము నదులకొనెను.

తరువాత సాక్షియగు కార్యకర్తలన్న బట్టాచార్యును నతడు ప్రశ్న చేయబడెను. ఈతని తమ్ములకు గిరింద్రుడు గృహపాద్యాయుడుగ నుండెను. అందులకు బదులు తాను సాక్షి యింటనే ఒకయు భోజనమును ఉచితముగ నొందుచుండెను. జోగింద్రు డీతని కడకు తరుచు వచ్చుచుండెడివాడు. ఒకనాడు జోగింద్రునిగూర్చి సాక్షి గిరింద్రుని అడిగెను. జోగింద్రుడు మరల నిక్కడకు రాదనియు ఆమెరికా దేశములోని యొక సంఘమున కతడు ఏజెంటుగ నుండెననియు గిరింద్రుడు జవాబు చెప్పెను.

కేసు జూను నెల 12 వ తేదీనకు నాయుదా వేయబడెను.

ముద్రాయులలో నొకడగు మనోద్రుసన్యాయు అనునతడు 800 రూపాయల జూనియరమీద విడుదల చేయబడెను.

జోగింద్ర బట్టాచార్యుని నిందితుడుగ పరిగణించుటకును, అతని ఆస్తిని జప్తు చేయుటకును ప్రభుత్వమువారి న్యాయవాది కోరికమీద మేజిస్ట్రేటుగారు అంగీకరించిరి.

బొంబయి హాజియాత్రా సంఘమువారు సమావేశమై, యాత్రకు సంబంధించిన కష్టములవర్షించి యాక్రింది తీర్మానము ప్రకటించిరి. ఏదలంబధ్యపడుట చాల కష్టముగ నున్నది. స్త్రీ మరు లే పుడు వెళ్లునది యుయింకను నిశ్చయింపబడలేదు గాని స్త్రీయగ్గవిషయమై కంపెనీల సదుగ తా మొక్క స్త్రీయరుదైన యాయజాలమని వారనిరి. కనుక హాజియాత్ర నియతము బొంబయికి వచ్చువారు చాలకాల మిట నాగియుండవలసి వచ్చును. ఆగియుండెన ప్రయోజనముండునని నిశ్చయముగ చెప్పబాలము. వైవాసుగ్రహమున స్త్రీయరలగ్యమై బయలుదేరుటయే సంభవించిన స్త్రీయభాష్టియి చాల ఘోర్ముగ నుండును. స్త్రీయర దొరకని యెదుల యాత్రకులు వ్యయప్రయాసములతోడ, ఆకాశంగమనో మరల నిండకు తిరుచువలయును. యుద్ధకాలమున స్త్రీస్థితి సంభవించినది. కనుక యాత్రకు లీసంవత్సరమున యాత్రము తలపెట్టకుండుటయే యుత్తమమని బొంబయి సంఘమువారి భిప్రాయ పడుచున్నారు.

జూరిచక్రవర్తిగారి

పుట్టినదిన బిరుదుములు.

ఈక్రింద నడవరానిచూడిన వారలకు యాక్రింది బిరుదుములను జూరిచక్రవర్తిగారి నమ్మదితోన్న సందర్భమున సంగ జడినవి.

జి. సి. ఎస్. డి.:-

ఆర్ కాటు యువరాజుగారైన శర్మ గులాం నహచ్చుక్ ఆరిఖాక్ బహద్దూరు, గారు; రాజా సువాయిసర్ ఖన్సర్ బహద్దూరురావుగారు, కచ్చి.

సి. ఎస్. డి.:-

పి. జె. ఖగ్గెగారు, ఎల్. ఎమ్. ఎస్. పంజాలు, హెచ్. హెచ్. సయ్యద్ మైయూబ్ షాజ్ ముల్తానుగారు.

కె. సి. డి. ఇ.

మిగ్గా అబ్బస్ ఆలీఖాన్ గారు.

సి. డి. ఇ.

జె. మేకన్న గారు డి. సి.; ఎస్.; ఆర్. డి. ఆర్. డి. హాసి గారు డి. సి. ఎస్.; ఏ. డబ్లియు. కుక్ గారు డి. సి. ఎస్.; దివాజీ బహద్దూరు కె. పి. పి. పెట్టిగారు.

వైటుబిరుదుములు

ఎ. చౌదరిగారు, టెంగల్.

డి. ఇ. వాచాగారు, బొంబాయి.

ఐ. ఎస్. బి. బిరుదుములు

మ. రా. రా. శ్రీ, దివాజీ బహద్దూర్ స్వామికమ్మ పిల్లే గారు, సి. టీలింగు గారు, గావుబహద్దూర్ పి. ఎక్. ముఖర్జీగారు. కైజర్ హింద్ స్వర్ణ తరములు.

బడసినవారి పేర్లు

పూజనీయులగు చెన్నపురివిజ్ఞాన్ వైటు హెడ్డు గారి భార్య-పూజనీయులగు జె. హెచ్. మేల్ లీన్ గారు చెంగల్పట్టు జిల్లా-పూజనీయులగు డబ్లియు. ఇ. డబ్లియు. బ్రానుదోర గారు.

కైజర్ హింద్ రజితపతకములు.

మేజర్ ఎఫ్. ఎఫ్. ఇల్ టెన్ గారిభార్య; ఎ. ఇల్ టెన్ గారు; డె. డబ్లి యు. మెడ్లిగారిభార్య; ఇ. డబ్లి యు. మెడ్లిగారు; మ. రా. రా. శ్రీ రావుబహద్దూరు విజయ రావుబాచారీగారు, చెన్నపట్నం.

కార్యోదేశము.

మహా మహాపాద్యాయ బిరుదుము:- చెన్నపురి పచ్చయప్పకళాశాల సంస్కృత పండితులు లక్ష్మణమూరి గారు.

దివాజీ బహద్దూర్ బిరుదుములు

రావుబహద్దూర్ షాహిద్ అయ్యంగారు వదరాసు బాంబు; రావుబహద్దూర్ కె. నారాయణ కుర్చుగారు గణపతిరావుగారు, ఖోడా దివాన్ రాయబహదర్ రామా రావుగారు. పల్లిపర్రానికొంటురు బర్బరి.

ఖాన్ బహద్దూర్ బిరుదుములు.

చెన్నపురిలో రెండవ రాజధాని మేజిస్ట్రేటుగారైన ఖాన్ సాహెబ్ బజల్లా సాహెబ్ గారు.

రావుబహద్దూర్ బిరుదుములు.

బి. మర్త్య నారాయణ రాష్ట్రీగారు. విశాఖపట్నం. వెంకటరెడ్డి వాచయగారు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు ఏలూరు.

బంగాళమున దక్కంగపటములలో రాయాపంచవార వక్రసంఘమువారి యంత్రకాలలో ముగ్గురు మహమ్మదీయులు పనిచేయుచుండిరి. ఏమొకరినొకరిని ప్రేమించుకొంటున్నారు పేరు చిహ్నాఖాన్ కొఱుకు యంత్రకాలలో వెతకక నతడు కనబడలేదు. సుధర్మము పనికి వచ్చినప్పుడు నీరు నేడంద యమున నాగావేసితిని యిట్లుగారు చెప్పిరి. ఆవెంట నే చిహ్నాఖాన్ తాను ఉద్యోగము మానెదననియు, తనకు నాటికి రావలసినది మిమ్మరియ్యుచుగ, యిట్లుగారు గుమాస్తాడిగి తీసికొనుచు చెప్పిరి. ముగ్గురంటలకు ఈట్లుగారు ఫలాహాదునకు పోవునయమన చిహ్నాఖాన్ కు వెనుక కట్టబోన, మాన్సేను అనునతడు పరియొక కట్టబోను ఆయన ను కొట్టెను. ఈట్లుగారు గానుములను డాక్టరుకు మాపి గట్టికేటమును పుచ్చుకొని కేసు తేసిరి.

కంగదేశపు బంగారము నేరములలో గత డిసెంబరు మాసమున పురీపురం నెడున జడ్జిగారు మాజ్ హను కాపా రికి 7 నం. కలెక్షన్ విధించిరి. ముగ్గురు వీరినై కలెక్షన్ దొంగతన న్యాయస్థానము వారికి అప్పిలు చేసికొనెను. న్యాయమూర్తులు వీని అప్పిలును త్రోవినేసిరి.

స్వాగత సద్యములు

ఈ క్రింది వద్యములు శ్రీరాయప్రోలు ను బృహద్రావుగారిచే రచియింపబడి సభాముఖమున మనోహరముగ చదువబడినవి.

అతిఅమరావతీపట్టణమున బౌద్ధులు విశ్వ స్త్రీ, విద్యాలయములు స్థాపించునాడు

ఓరుగల్లున రాజ వీరలాంఛనముగా

బలుశస్త్రశాలలు నిలుపునాడు

విద్యానగర రాజ వీరుల గవితకు

మెక్లిపండిట్లు కప్పించునాడు

పొట్నూరికి సమీపమున నాంధ్ర

సామ్రాజ్య దిగ్విజయ స్తోత్ర మెత్తించునాడు

గీ. ఆంధ్రసాహితీకి మహితాభిమాన

దివ్యదీక్షాసుఖస్వాస్థి తీవరించె

నామహావేశ మొంది యాంధ్రులార

చల్లు డాంధ్రలోకమున నక్షత్రాలు నేడు.

నీ|| తనగీతి యతవజాతిని పాటకులగు

దిద్దవార్ధిర తెరుగువాని

తనపొటలు విరోధతోడ బులకు సహిం

పనివిగా మెరిసిన తెనుగు కత్తి

తనమందములు ప్రాంతజనుల కభిరుచి వా

సన నేర్ప నలరలి తెనుగు శేఖ

తనవేళకలు వసుంధరను సస్య

శ్యామలను జేయఁ జెలంగిన తెనుగుభూమి

గీ|| అస్సాద్య మనోవిధి నావహింప

జ్ఞప్తి కెలయుచు చున్నాడ! చావలేదు

చావలేదు ఆంధ్రుల మహాజ్వల చరిత్ర

హృదయములు చీల్చిచున్నవో సదయులార!

డి|| చెంగట శ్రీపివాసిని సుశీతల

వార్యభిషేచనం బాన

ర్పుం గరువంపు గీతి విసరుక

కవితిక్కున వాకియాంధ్రులు

పొంగగ, నీయుపస్సనుయముక

గురుతిండి వచిత్ర మాతృపూ

జంగయిసేయు డాంధ్రులు

నిజ ప్రతిభల్ దెలసక హసింపగక

నీ. కృష్ణాతరంగ పంక్తి త్రొక్కిత్రుళ్ళిత

నాంధ్రనాకలు నాట్యమాడునాడు

ఇంటింట దేశి సాహిత్య దీపములతో

నాంధ్రతేజస్సు రాపాడునాడు

సుకుమారశిల్ప వస్తుప్రపంచమునందు

నాంధ్ర నైపుణ్యంతమాడు నాడు

బాష్టినేనావ్యాహ జయపతాకల క్రింద

నాంధ్రపాగుషము చెండాడునాడు

గీ. చూచి సంతోషమున తలలూచి గర్వ

చూచి ఆంధ్రపుత్రపుత్రు లందఁగలరు

శాంతి నందాకలేదు విశ్రాంతి మనకు

కంకణవిప్రజ్వల కిది శాలమున?

శా. ఎల్లీ నీచాణ్ణాబ్బ మూగర

రణభూభంగు రాననూ

వల్లిపక్కా దిద్ది తుల

లీ శర్మగారి భూభూమిక

కల్లోలింపగ నీ సభాగమునక

నర్తిపుమీ! నీరాళో

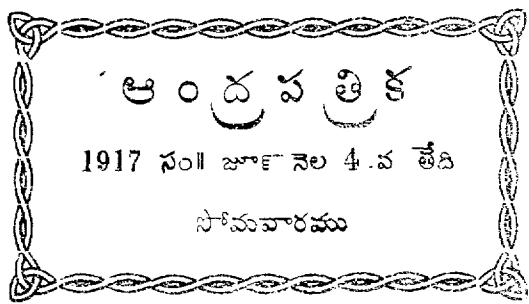
వల్లభంబు సహము

లతోబాడంగ నే

ఈ రోజున కలకత్తానుండి వచ్చు మెయిలు బండి చాల ఆలస్యముగ చెన్నపురికి చేరినందున నెల్లూరు ఆంధ్రమహాసభయొక్క వృత్తాంతమును పూర్ణముగ ముద్రింపలేక పోతిమి. ఇప్పు యావస్త వృత్తాంతమును ముద్రింపబడును.

విషయానుక్రమణిక.

ఆఖిలభారత మహిళా విశ్వవిద్యాలయము	3
26వ గుంటూరు మండలసభ	4
బాప్తిస్టాన్ క్రైస్తవ పుట్టివడిన మొదట	5
ప్రధానవ్యాసము	
ప్రథమ ఆంధ్రదేశ సంస్కరణసభ	6
వార్తలు, వ్యాఖ్యలు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విదేశ తంత్రీవాదాలు	8-9
స్థానిక వార్తలు	01
పంచమ ఆంధ్రమహాసభ తీర్మానములు	11
ఇంగ్లీషుతంత్రీవాదాలు	12-13-14
స్వామి ఆహ్వాన రిపోర్టు	15

ప్రథమ ఆంధ్రదేశ సంస్కరణసభ

ఈ సభ నెల్లూరుపురమున ఈనెల 3-వ తేదిని కాకినాడ పురపాలకవ్యవస్థలగు దుగ్గిరాల సూర్య ప్రకాశరావు వంతులు బి. పి. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగవలసి యుండెను గాని అట్లు జరుగలేదనియు నేడుదయమున జరిగియుండుననియు మా కిప్పుడే తెలియవచ్చినది. పంతులవారి అధ్యక్షతతోపాటు సము మా కార్యస్థానమునకు చేరమిచే ప్రకటించ జాలమికి చింతిలుతున్నాము. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు ఓరుగంటి వేంకట సుబ్బయ్యగారి స్వాగతతోపాటు సంగ్రహ మీ పత్రికయందు వేరొకచో ముద్రితమై యున్నది. వేంకటసుబ్బయ్యగారు తమ స్వాగతతోపాటు సాంఘికాభివృద్ధి కన్య వసరములగు వివిధ విషయములను చర్చించిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రాంతర్గత వివిధ మండలముల క్రొత్తవిధు లందరు నిదివరకెన్నడును ప్రత్యేకముగ సమావేశమై సాంఘిక విషయములను చర్చించి యుండ మిచే నీ సమావేశమును ప్రథమాంధ్రదేశ సంఘ సంస్కరణసభ యని నుడివిరి. బాలికలకు విద్య నేర్పుట యత్యవసర మను విషయమున రాజకీయ సాంఘిక సంస్కర్తలును వజ్రాశ్రమపక్షము వారునుగూడ నేకీభవించురని మీరు నుడివినది సహితము. మనకు కలుగు లాభము లత్యధికములై యుండ కేవల స్వల్పభేదముల పాటించి క్రీయాశూన్యలనుగట వివేకము కాదని సుబ్బయ్య గారు చేసిన హితోపదేశమును ఆంధ్రసోదరు లందరును ముఖ్యముగ గమనింపదగును. కుటుంబ సౌఖ్యసంపాదనకు వ్యక్తి కొంతవరకు స్వసౌఖ్య పరిత్యాగ మొనరింపవలెను. సంఘమునకు మేలు చేకూరునపుడు శాఖలు తమతమ లాభములను కొంతవరకు కోల్పోవుటకు సంసిద్ధములు కావలెను. దేశమున కంతకును సత్ఫలితము కలుగుటకు ప్రత్యేక సంఘములు స్వాగత్యాగమునకు వెనుదీయరాదు. బాలురకును బాలికలకును నేర్పవలసిన విద్యను సూచి

“జాతీయాదర్శము లనుకూలించునట్లు నేర్పు విద్యయే యఖిల భారత జాతీయతా సంస్థాపనమునకు ప్రథమ సోపానము, దుర్భలసోపానము, సంత్య సోపానము.”

నని వేంకట సుబ్బయ్యగారు నుడివిన వాక్య రత్నములు ఉపనిషద్వాక్యతత్వములు. విజ్ఞాన చంద్రికా గ్రంథమండలివారి పరిశీలలో కృతార్థమైన స్త్రీలకు పాఠశాలలలో నుద్యోగము లేయదగుననియు మండలివారును ఇతరులును వ్రాసిన సూతనాద ర్శానుకూలములగు గ్రంథములను విద్యా లయములలో పఠనీయములగ నేర్పరుపదగు నని యును మోరతనమువా రనుజ్ఞ యిచ్చినందులకు సందనము లప్పించిరి.

ఆతిభాల్య వివాహములును ఆతి విహరీత వయస్కుల వివాహములును నిర్బంధ వైధవ్యము ను వివాహాది కర్మలయందు దుర్వ్యయములును కన్యాశుల్క వరశుల్కములును విదేశీగమననిరసన మును మరాఠాచారములని మీరు ఖండించిరి. ఇవియే సదాచారము లని మర పూర్వాచార పరాయణులు సంతసించు చుండుట ఎంతటి దురదృష్టమో వదిలింపుడు. అతిభాల్య అతి విహరీతవయస్కు శబ్దములు పూర్తియగు స్త్రీమును తెలుపుట లేదు. యువతీవివాహములే శాస్త్రీయములను నియమ మేర్పడవలెను.

“ సిగ్గుమాలి పెండ్లికాలమున బలవంతపరచి వరకట్నము లందుకొనుటయే గాక క్రొత్తకట్నము లిచ్చినంగాని నిషేధమున కియ్యకొనని నిర్భాగ్యులనరాధములు మహాపాతకులు మహాయాంధ్రదేశంబున సయితము కానవచ్చుట మహాసంతాప కరము. ఆంధ్రసంఘమునకు తలవంపును ”

అను నీ వాక్యమును నాగరికతా సంపన్నుల మనియు పాశ్చాత్యవిద్యా పారంగతుల మనియు ప్రగల్భములు పలుకుచు వరశుల్కదురాచారమునకు దాసానుదాసులగు పెండ్లి కొడుకులును పెండ్లికొడుకులంత్రులును బాగుగా పఠించదగును.

మహా కార్యములను సాధించుటకు ఆత్మ విశ్వాసమును వైవ విశ్వాసమును దూషణ భూషణ తిరస్కారంబుల సరకు గొనకుండుటయు ముఖ్యసాధనములని మీరు స్పష్టపరచిరి. సంస్కరణ మను పేరుతో కొందరు సంఘమున కలిగించుచున్న మద్యపాన నిషిద్ధవస్తు భక్షణాది దుష్కృత్యములను మీరు పూర్తిగా ఖండించిరి. మద్యపాన మాంసభక్షణముల నడంచుటకు పాశ్చాత్యదేశములందు భగీరథ ప్రయత్నములు జరుగుచుండ, భరతఖండమున విద్యాధికు లీ దుర్వ్యసనములకు దాసు లగుట కాలదుర్విపాకము. ఇట్టివారి మూలమున సంఘసంస్కరణ మపనిందకు పాల్పడుచుండుట సత్యము.

యువతీవివాహములు శాస్త్రసమ్మతము లనియు వితంతుదాహములు దూష్యములు గాననియు నుడువుచు మీరు మూడు పద్ధతులను వివరించిరి. ఈ మూడు పద్ధతు లందును 16 వత్సరములు దాటిన పిమ్మటనే వివాహ మొనర్పదగుననునదియే సర్వోత్తమమని మేము సూచించుచున్నాము.

రజస్వలోత్సవములు కేవలము దుర్వ్యయ మను వేంకట సుబ్బయ్యగారి అభిప్రాయముతో మేము సంపూర్ణముగ నేకీభవించుచున్నాము. వివాహావసయవాదులం దే మితవ్యయమును పాటించ వలెనని మొరలిడుచుండ రజస్వలోత్సవములను గూర్చి పేరుగ నుడువ బనిలేదు. వీరి సందర్భమున రజస్వల లనుసరింపవలసిన విధులను వివరించిరి.

దేవాలయములందు వారకాంతలకు ప్రవేశము గలిగించుటయు గంధలేపనములును పులియోగిరమును ప్రసాదములుగ నొసంగుటయు సుగంధపుష్పభరితము లగు నుద్యానవనములను

వేయుటయు కూడదని మీరు నిరసించిరి. వీరి నిరసనము తక్కినవాని విషయమున గూడ కొంత వరకుసతుపేకమైన నగునుగాని వారకాంతలప్రవేశమును గూర్చి పూర్తిగా గమనింపదగినది. ప్రతిదేశమునందును విద్యాశాలయు వైద్యశాలయు పూర్వ ముండెదవని కీర్తిశేషులగు వి. కృష్ణస్వామయ్యగారు నుడివరిని వినుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. అట్టి సమ్యవయోగ మంతరించుట చాల సంతాపకరము.

మద్యమాంసముల నిరసించెదము “ అహింసాపరమోధర్మః ” “ ఆత్మవత్సర్వభూతాని ” మున్నగు మహద్వివాక్యముల మననము చేయువారమునని చెప్పుకొను బ్రాహ్మణులు గూడ బలులకును వేటలకును జాతరలకును మార్గదర్శకు లగుట చాల శోచనీయము. దీనిని వేంకట సుబ్బయ్య గారు పూర్తిగా ఖండించిరి. సనాతనధర్మావలంబకులము వజ్రాశ్రమాచారముల ననుసరించు వారమని చెప్పుకొను పాశ్చాత్య విద్యాసంపన్ను లిట్టి దురాచారముల నైన తమ సభలలో ఖండించుచున్న కొంత మేలు చేసినవా రగుదురు. వీరట్లు చేయక మహానవతము బూచట చాల సంతాపకరము.

బాలురకును బాలికలకును దేహపరిశ్రమ మత్యవసరమనియు దేశమున దారిద్ర్య మలముకొని న దనియు అతిభాల్యవివాహములును చాల నేనర్థములను కలిగించుచున్నవనియు వీనివలన మనలో స్త్రీలు 24 ఏడ్లకే ముదుసలు లగుచున్నారని యును వేంకట సుబ్బయ్యగారు నుడువుచు మనోవేదనాసంజనితసంతాపాతిశయమున నుపన్యాసాంతమున నుడివిన వాక్యములు అను కంపాలేశమైన గలమానవులయల్లములను కలంచుటకు సమర్థములై యున్న వనుట నిక్కవము. ఎన్నియుపన్యాసములైన నేమి ఎన్ని మహాసభ లైన నేమి. మాఘ్యదేవతాధికారిము సంపూర్ణముగ చెల్లుచున్నది. వివేకమున కెడము లేదు. పట్టుదలలు తొలంగు దారి లేదు. యక్తాయుక్తము లరయువారు లేరు. ఎటు చూచినను గాఢాంధకారబాధురమై యున్నది. ఇట్టి తరుణమున జాతీయవాదులును సనాతనులును రాజకీయ సంస్కర్తలును సంఘాధారకులును పూర్వాచారపరాయణులును కలసి పని చేసిననేగాని దేశము మేలుగాంచదని విన్నవించుచున్నాము.

ఆంధ్ర ప్రతాపిక దినపత్రిక

సుప్రసిద్ధాంధ్ర భాషాసేవకులును ముప్పదివత్సరముల నుండి ఆంధ్రప్రతాపిక పత్రికా నిర్వహణమున నాంధ్రలోకమునకు చిరపరిచితులగు ఏ. సి. పార్థసారథిసాయకుగారు ఆంధ్రపత్రికా నిర్వహణ భారమును దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘమువారి వశమొనరించి కొంతవరకు కార్యనిర్వహణ భారమును తగ్గించుకొనిరి. పత్రికాసంపాదన భారముమాత్రమే యిపుడు నాయకుగారిపై నున్నదిగాన మీరు తమ కాలమును ధీకృతి సమగ్రముగ నేతాగ్రతతో నిండులకు వినియోగించి ఆత్మధికముగ నాంధ్రదేశసేవ సునర్వకలరని సంతసించుచున్నాము. ఇపుడు పత్రికకు దక్షిణఇండియా ప్రజాసంఘము వారు యజమానులైరి. ఇందువలన చిరకాలమునుండి నాయకుగారు వాంఛించుచున్న ఈశ్వరీము నేటికి నెరవేరినది. మొదట వారపత్రికగ వెలువరించి మూడువత్సరములు ముగియనంతలో వారమునకు పత్రికను రెండుసార్లు వంతున నాయకుగారు ప్రకటింపగలిగిరి. తదాదిగ గతనెల 31 వ తేదీ వరకును వీరట్లే నిర్వహించియుండిగాని దీనిని దిన పత్రిక నొనరింపవలెనని పలుసార్లు నాయకుగారు ప్రయత్నించియు పోషకులయు చందాదారులయు సహాయము చాలినంత లభింపకుండుట చే సఫలీకృత మనోరథులు గా జాలక పోయిరి. నేటికా కొంతమ దక్షిణఇండియా సంఘమువారు తీర్పబానుట చాలసంతోషకరము. ఈ యీశ్వరీతాగ్నిస్థితి నాయకుగారు పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును సంఘమువారి పక్షమొనరించి స్వాగత్యాగమును విడిత మొనరించుట

పింగళు ౧౧వ శంకర సనీయము. సంఘమువారి యాజన్యమున వెలువడిన మొదటిదివత్రిక నిన్నటిదినమున మార్గస్థాన నులంకరించినది. దినదినాభివృద్ధిని జెందుచున్న యధునియమును విజ్ఞానవంత మొనరించుట కన్నియో దిన త్రికలు గాఢదీక్షతో పని చేయవలసిన అవసరపుడుగలదు. అట్టిచో నింతవరకొక్క దినపత్రిక మాత్రమే యధిక శేషకు బూనియుండెను. ఈ లోపములను తీర్చుటకై అంధ్రమహాజన సభా స్థానికసంఘము వారును పాఠశాల పాఠశాల నాయకుగారును ప్రయత్నించుచుండిరి. దైవానుగ్రహమున నేటికి నాయకుగారి వాంఛిత మిదేరినది. అందును ప్రకాశకకు మహదాశ్రయము లభించినది. చాచిన చేతికి నేవలదేరినదివత్రికయ్య లభించుటచే ప్రకాశక నిరుపద్రవస్థానమును బడయగలిగినదని వ్రాయుటకు చాలసంతసించుచున్నాము. దక్షిణ హిందూస్థానమున గల ప్రజా సమదాయమున బహుళ సంఖ్యాకుల కి సంఘము ప్రతినిధి సంఘమై వెల్లువయి ధనవంతులు, విద్యాధికులు, జమీందార్లు, రాజులు, చూడరాజులు మున్నగువారి ప్రాప్తు గాంచి అలరారుచుండుటచే నిట్టి సంఘమువారిచే సంరక్షింపబడు భాగ్యమును బడసిన ప్రకాశక సద్భర్తను బడసిన శకుంతలవలె ధన్యతను దెలుపది. కణ్ణు మహర్షివలె పాఠశాల పాఠశాల నాయకుగారును వాత్రదానమున ధన్యతగాంచిరి. ఎంతటి యభిమానమును ధన సంపదను స్వాగత్యమును గలిగి యుండినను వ్యక్తి సందర్శితమగు పత్రిక స్థానము సురక్షితమన మీలుతేను. సంఘ సంరక్షితమగు పత్రికల స్థితి భద్రమని చెప్పదగదు. పత్రికా పోషకాశక్త్యంత నాంధ్రలోకము సంపూర్ణముగ గ్రహింపక యుండు ప్రస్తుత కాలమున పత్రికలు సంఘపోషితములుగ నుండవలసినయావశ్యకత మరింత హెచ్చుకలిగియున్నది ఈపత్రికను బ్రాహ్మజేతర సంఘాభివృద్ధికి దక్షిణాంధ్రయా సంఘమువారు ప్రత్యేక ముద్దేశించినను తత్కారణమున జప్తి పుష్పపత్రికయందువలె ఈపత్రికయందుగూడ బ్రాహ్మజులను స్వరాజ్యవాదులను మాడించు వ్యాసములుండకుండుట య సంధవమైనను ద్వికాలానుభవమును ఓరిమిని ఉచిత జ్ఞతను వాక్పాఠశాల సంజనిత మహానగ్ధమును బాగుగా గుర్తించిన పాఠశాల పాఠశాల నాయకుగారి సహకారమున నభివృద్ధిచెందుటచే "అతి సర్వత్ర వర్ణయేత్త" సుధాకరునను సరించియే ఈపత్రిక నడుపబడునని మేము విశ్వసించుచున్నాము. ఈపత్రిక ద్వికాలము చేతనే యొనరించి దేశోద్ధరణమునకు సాధకమగునట్లు సర్వేత్వరుద్రుగ్రహించుగాత్రయని ప్రార్థించుచున్నాము. పురుష కారము మానవాధీనము ఫలము భగవదధీనము - సర్వోద్యమములు - సంఘస్థానములు - వృద్ధిక్షయములు - నిష్ఠివిభూతములు - ఏక భావ భిన్న భావములు - స్వాతంత్ర్య పరాధీనతలు - సర్వేశ్వరుని సంకల్పము వలననే కలుగుచుండు నను గాఢవిశ్వాసముగలవార మగుటచేతను కార్యదీక్షగలవారు మామణ భూమణ తిరస్కారముల పాటింపక నిష్కల్యము హృదయమై అంతరాత్మ కధి నాధుడు సర్వేశ్వరుని యాశ్రయ తిలచాల్సి కార్యనిర్వహణ మొనరింప వెనుదీయరని ఎరింగి యుండుటను ఆవాంతర ఫలితములు కఠిన నిందావాక్యములను పాటింపక బ్రాహ్మజేతరులు గాని ఆంధ్రసోదరులు గూడ వెనుకటికలెనే ప్రకాశక నాదరించి సర్వధన్య నిర్వహణ మొనరింతురుగాక యని కోరెదము.

సూతకమృగ బాధానివారణము

చెన్నపురిరాజధాని యందలి సూతకమృగ బాధానివారణపు లెక్కలను తెలుపు 1269వ సంఖ్యగల యుత్తరపుటను చెన్నపురి దొరతనమువారు ఈనెల 2వ తేదీని ప్రకటించిరి. ఆ యుత్తరపుట ప్రతియొకటి మాకార్యస్థానమున కిట్లవల చేరినది. పాముకాటుకలనను ఏనుగులు-పులులు- చిరుతలు- ఎలుగులు తోడేర్లు- సిమంగులు- ఇతరజంతువులు- మున్నగువాని వలనను 1914వ సంవత్సరమున 1826 గురున 1915వ సంవత్సరమున 2070 మందియు 1916వ సంవత్సరమున 2003 గురును చని సోయిరి. 1915వ సంవత్సరమున 1916వ మరణములు తగ్గినను 1914వ సంవత్సరమున హెచ్చునెయున్నది. ఏనుగులవలన మరణములు మొదటిరెండు సంవత్సరములందు సుకలకటిగ నుండెను గాని కడపటిసంవత్సరమున 7 మరణములు కనిపించుచున్నది. పెద్దపులులవలన 1914వ 156 గురు మాత్రమే మృతిమొందిరి. 1915వ 457 గురును 1916వ 332వ మృతిమొందిరి. ఎలుగులు- తోడేర్లు - సిమంగులాదిగాగల వానివలన మృతులైన వారి సంఖ్య 1916వ తగ్గినది. పాములవలన 1914వ 1520 మందియు 1915వ 1519 గురును 1916వ 1514 గురును మృతిమొందిరి. కాక నీ మరణములకూడ నంతగా తగ్గినదని వ్రాయజాలము. 1914వ 1807 దుష్టచ్యుములును 1915వ 1768 మృగములును 1916వ 1672 మృగములును వివాశన మొందింపబడినవి. ఈవివాశనము క్రమక్రమముగ తగ్గిపోవుచున్నది. దుష్టచ్యుగసంహార మొనరించిన వారికి మొదటి

సత్సంగమున 221476-10-0 ను కెండవపట్ట 19,963-12-10 ను మూడవపట్ట 18114-4-0 ను యిచ్చబడినది. సంహారముతో పాటు కులీనియును క్షీణించుచున్న జ్జీవములను వివరించు. ఈ మూడు సంవత్సరములలోను ఏనుగులను తోడేర్లును సిమంగులును చంపబడనేలేదు. పెద్దపులులు, చిరుతలు-ఎలుగులు-ఇతరజంతువులును మాత్రము చంపబడినవి. చంపబడిన ఎలుగుల సంఖ్యమాత్రమే ఈవత్సరము హెచ్చినదిగాని లెక్కనవచ్చియు లెగినది. 1916వ మాత్రము 2 లోడేర్లు హతమొనరింపబడినవి. మొత్తము ఆదవిసంఖ్యలు పిచ్చికుక్కలు మున్నగువి ఇతరజంతువులతో చేర్చబడినవి. ఇదివరకున్న లైసెన్సులను మరల నమలునకు చేబడిన లైసెన్సులును 40,057. 1916వ క్రొత్తగ 4905 గురికి లైసెన్సులిచ్చబడినవి. మొత్తము 44,962 మందికి ఆయుధశాసనముక్రింద లైసెన్సు లిచ్చబడినవి. గత రెండ సంవత్సరములందు కంటేను ఈవత్సరమున నీయబడిన లైసెన్సుల సంఖ్యకంటే హెచ్చునెయున్నదిగాని మొత్తములైసెన్సుల సంఖ్యను చాచిన 1914వ కంటే హెచ్చు స్వల్పముగ నేయున్నది. 1914వ 43462 మందియును 1916వ 44962 మందియును లైసెన్సులను కలిగియున్నారు. 1914వ 27323ని 1916వ 4905 గురికిని క్రొత్తగ లైసెన్సు లిచ్చబడినది. 1916వ సంవత్సరమున 568 గ్రామములలో బ్రహ్మచేయకు మున్నగు నానిని నడికించిరి. మొత్తమురాజధానిలో 42088 గ్రామములుగలవు. ఇందులకవత్సరము 16,129-8-1 వ్యయపరపబడినది. గత వత్సరములలో 4,22,111 లు వ్యయపరపబడినవి. ఈ విషయమున నికనగ్ధమగు పని జరుగవలసిన అవసరముగలదు. ధనక్రీమలగు ప్రజలందులకు పూనుకొన జాలరు. సేద్యమున కుపయుక్తులగు భూమి చాలభాగము నిరుపయుక్తములగు పాదలతోను పుట్టలతోను బ్రహ్మచేయకు మున్నగుముండ్లలతోను నిండియున్నది. ఈభూమి సంతయు సేద్యానుచాల మొనరించిన చాలభాగము కలుగ గలదు.

విద్యార్థుల సేద్యము.

గతవత్సరముననే ఆమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములందు దొరతనమువారు వేలకొలది విద్యార్థులను సేద్యపు పనులందు నియమించిరి. అప్పటికి యుద్ధప్రవేశ పరత్వమేలేదు. లేకున్నను వారిల్లు చేయుటకు గల కారణమేమి. సేవాపరత్వ మొక కారణమందము. యూరోపుఖండవాసులందరును సంగ్రామ నిమగ్నులగుటచే నాయాదేశముల ప్రజలన్నామరులై ఆర్థి సుందకుండుటకు భూతదయాపరమతై ఆమెరికా వారి మహత్కార్యమునకు సమకట్టి తమదేశము నందలి విద్యార్థుల నందరిని వ్యవసాయ కార్యములందు నియోగించి రచియే మనము తలపోయుదము. దీనివలన పాఠశాలిక మహత్వల మధికముగ కలుగుటయుండునై హికమగు నైశ్వర్యాభివృద్ధి ప్రత్యక్షఫలితముగ నున్నది. ఇట్టి కార్యమున కధిక ప్రోత్సాహకమా యైహికఫలాపేక్షయే. రెండవది వైనుడిన యాముష్మికఫలాపేక్షయై ననగును. తలచినంతనే విద్యార్థుల నందరను వ్యవసాయపు పనులందు నియోజించుట ఎట్లు సాధ్యమగునను విషయము మనము ముఖ్యముగ గమనింపదగినది. ఈవిద్యార్థులందరును మన దేశమునందు పాశ్చాత్యవిద్య నభ్యసించుచు ననగాగతకతా సంపన్నుల మనుకొను యువకులకు సంఘగౌరవమున నిసుమంతయును తీసిపోవువారు గారు. మీరు మన దేశమునందు గ్రామములలో నివసించు మూలము ముడిగలు మున్నగు పాలికాపుల వంటి కూలీనాలియే జీవన సాధనముగ గలవారుగారను విషయమునుగూడ మనము స్మరింపవలెను. ఆట్లొనరించిన సత్కుల ప్రసూతులందరును దొరతనమువారు త్తర వాసంగి నంత మాత్రమున నాత్మగౌరవ వివాశన కరమగు నీపాలముపాటున కలుగుగిరించినదని మన మాలోచింపవలసిన రెండవ ముఖ్యవిషయము. వ్యవసాయ కార్య పరతంత్ర ఆత్మగౌరవ వివాశికరమను దుర్భాగము మన దుర్బుష్టమున మన దేశమున స్వేచ్ఛా విహార మొనరించుచున్న దారిద్ర్య దేవతా ప్రదర్శిత ర ప్రభాము న మ న ల నా చే సిం చి న ది గా ని నా గ న క త గ ల ఏ దేశ మునందును గూడ నిట్టి దుర్భాగము విద్యాధికుల కవ్యరికినలేదు. వ్యవసాయ వాణిజ్యపరీక్షములు దేశమును ధనవంతులుగ నొనరించుటకు ముఖ్యసాధనములు. అట్టి విధానముల నవలంబించినవారు గర్వజనప్రజ్ఞులుగాని నిరసనార్థులు గారు. ఇందులకు భరతఖండ మునందలి పాశ్చాత్య వాటికాధిపతులును వణికింపుమును మనకు ప్రత్యక్షనిదర్శనము. ప్రభుత్వమువారు మున్నగువారు ఈసంఘమువారి యభిప్రాయముల కెట్టి ప్రాముఖ్యత నొస

గుచున్నారో మనలో పెరుగనివారు లేరు. రాష్ట్రాధిపతియైన ప్రభుత్వోద్యోగి వాణిజ్యసంఘాధి పతియును పాశ్చాత్యుని నమానమగు గౌరవముతో నాదరించుచుండుట మనమునిత్యమును చూచుచునే యున్నాము - కాశీ లేయామమున్న గుతోటల యజమానలకు గూడ సంఘగౌరవమున నెట్టిలోపములను కలుగకుండుట మనమెరుంగుదుము గానిమనల నావరించిన ఈ యాభాస గౌరవభావమును మాత్రమునదలు కొనజాలకున్నాము. కల్పవృక్ష కామధేను తుల్యములగునీ వృక్షుల నిరసింది పాట్లకును బట్టకునుకూడ చాలనిలబిని గలిగించునేవ కావృత్తియే మహాగౌరవ ప్రదరును మోహమున మునింగి యున్నాము. ఆమెరికా వాన వలంబించిన విధానమునీవత్సరమున నాంధ్రదేశమువారు గూడనవలంబించి తమ విద్యార్థులను పాలము పనులలో నియోగించిరి. ఇట్లవసరము కలిగినపుడు విద్యార్థులను పాలముపనులలో వినియోగించుటకు ప్రాథమిక పాఠశాలలలో నుండియు పఠనలేఖన గణితాదులతోపాటుగనాన్య సాధనములగు నితరవిద్యలను గూడవారు నేర్పెదరు. ప్రవేశపరీక్ష తరగతికి విద్యార్థి (పాలమును-పాలికయు) వచ్చుసరికి భనాన్యసాధకములగు కొన్ని విద్యలందునుగ్రమగు పాండిత్యము విధివిధాన యుక్తముగ కలుగును. ఉన్నత పాఠశాలలలోని విద్యార్థులందరును వ్యవసాయ శాఖవారి యాజమాన్యముక్రింద వ్యవసాయపు పనులలో తోడ్పడ వలెనని జాతీయ సేవాశాఖావ్యతులగు సేవలీ ఛేంబర్లకుగారు కోరిరి 16 ఏండ్లలోపువారు పనికిరారు. పాఠశాలాధికారులు ప్రత్యేకముగ వ్రాసిన 15 ఏండ్లవారుకూడ నంగీకరింపబడుదురు. వీరిని ప్రత్యేకవర్గములుగ విభజించి యొక్కొకవర్గమున కొక్కొక యుపాధ్యాయుని నాయకుని నియమింతురు. వీరు రెండువారములకంటే నధిక కాలము ఏకధాటిని పనిచేయగూడదు. రెండు వారములు పనిచేసినవారికి కొంతకాలము విరతి యొసర్గబడును. ఇదియొక పవిత్రదత్తము. కాలానుగుణ్యముగ నీపవిత్రదత్తము సకల దేశములందును కలుగుచున్నది. భారతదేశము నందు గూడ నచిర కాలము న నీ వ్యవసాయ వాణిజ్య పరిశ్రామిక పరివర్తనము కలుగవలెను. పఠనలేఖన గణితాదివిద్యలై వానికి సహాయకముగ నుండవలెను. ఈ విద్యార్థిగౌరవశిశావము నచిరకాలము న మూరణహోమ మొనరించవలెను. దొరతనమువారు రెన్నటికో చేసెదనని మిన్న తెన్నులయారుట లాభకారిగాదు. బందరు నగరమున జాతీయకళాశాల వారిట్టి విధానము నుపక్రమించి పని చేయుచున్నారు. మహాత్మాగంధిగారి విషయమున తమ యభిప్రాయమును ఖండితముగ వెల్లడించిరి. గ్రామములను పాడుపరచి ప్రజలు పట్టణములను జననంక్ష్యముల నొనరించుచున్నారు. మాతననాగరికతావశులై దుర్భాగములకును దుర్భియములకును దాసులగుచున్నారు. అట్లన సాధనములకుగంటి పై మెరుగులు ప్రబల మగుచున్నవి అనవసరభోగ పరాయణత్వ మత్యధికముగ విస్తరించినది. మితాహారాది నియమములు నిరసితములైనవి. దేశముదారిద్ర్య దేవతాధీనమై గానినొందుచున్నది. పాఠశుద్ధ్యాధి ధర్మములు భ్రంశమై మహామారి ప్రముఖదారుణ వ్యాధులు దేశమున తాండవించుచున్నవి. గాన నిట్టి పురోగమముక చాలును. ముందకును నేయకుడు. నిలచినచోటనే నిలుపుడు. వెనుకకు తిరిగి చూడుడు. మరలి స్వగ్రామముల చేరుడు. తాత్కాలిక వలంబించిన కలవృక్షుల సక్రమ పద్ధతి నవలంబింపుడు. మీ విద్యకులోక భాగమును వాని యభివృద్ధికి వినియోగింపుడు. లేకున్నది నాశనముతప్పదని ఆరుహామృతము జేసిన ఆదేశమును దేశీయులందరును తలదాల్చుకొని యిది విన్నవించుచున్నాము.

లీవరుపత్రికయందు మావద్దాత సభా కార్యదర్శి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. మామూలుగ హరిద్వాసమున దినమునకు వెయ్యిమంది యాత్రికులకు తక్కువగనదురు. పర్యవసముల యందు వీరి సంఖ్య వృద్ధిచును. గంగయందు స్నాన మాచరించుటకును, శ్రాద్ధక్రియల నిమిత్తమును యిచటికి యాత్రికులు వచ్చురు. ఈకర్మలకు ఉదయము 2,3 గంటలు చాలును. కంకల బ్యాల్లాపూరుమున్న గు పుణ్యక్షేత్రములజూడమధ్యాహ్నమున కొందరు యాత్రికులు వెళ్లెదమందురు. ఇట్లుసోవువారి సంఖ్య చాలవల్లమైన నెక్కొండల నెయోగి కాలము బుచ్చుకొనవలగినక యూరిక కూర్చుందురు. మరికొందరు లాగములేక కార్యముల జరిపురు. ఈ ప్రదేశమున చాలకాలముండినచో యిచ్చుట వారికి యితర భాగముల ప్రపంచవ్యవహార మెట్లున్నదియు తెలియుట కరకాళములు లేవు. కనుక యుచి పుష్కరభాండాగాని పరకముడియుల త్యంత తావశ్యకమై యున్నవి యావన్నారత సభ వారి కాగాల యము లీ రెంటిని నెలకొల్పుట రెంతయు నసమీచముగ నున్నవి. భగవారు తమయువ్యులమున సహాయపరపవలసినదని దేశీయులను గోరుచున్నారు. ప్రకటితమైనపత్రికలు మాసపత్రికలు, పుస్తకములు మున్నగువాని నన్నిటి యాత్రికుల సౌకర్యముకొనకుటకుంపసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

విరోధామహాసంగ్రహము

ఆంగ్లదేశమున యుద్ధవిరుదములు.

ప్రేమాలో విప్లవము.

తురుష్కుల ఇనుపదారిపైని బ్రిటిషువారిదాడి.

శత్రువులంతర్గాములు—విఫలప్రయత్నము.

సాంఘికవాదులసమావేశము బ్రిటిషువారి ప్రాతినిధ్యము.

(రైటరు ఏ జెస్సీ.)

ఇంగ్లండు

దేశకాపాత్ర ప్రభువుగారు తమపదవిని వదలుకొనుట:—
అవాగ్యముగ నందుటచే దేశకాపాత్ర ప్రభువుగారు తమ పదవిని వదలుకొనినది అధికారులు తెలియజేసిరి.

యుద్ధమును ప్రసాదించిన వారిని సత్కరించుట.

లండన్ జూన్ 2:— కేటి మధ్యాహ్నమున హైదు పార్కులో సంగ్రామమును ప్రసాదించిన వారికి గౌరవముల మెసంగునందగ్గమున చక్రవర్తి, చక్రవర్తిని, ఆధిపతేయుల ప్రతినిధులు మున్నగువారు వేంచేసిరి. వీరిని సందర్శించుటకు ప్రజలు వేసవేలుగ గుమగుడిరి. చక్రవర్తికి చక్రవర్తినికీ అధికారాధిపతితో స్వాగత మొసంగబడినది. ఈవిరుదులొసంగు కాలమున విమానములు గగనమార్గమున వెగురుచుండెను.

మేనూసముందు ఆంగ్లేయులకు గలిగిన జయములు

లండన్ జూన్ 1:— రాత్రి షేక్స్ పిర్ మార్షలు సర్ డబ్ల్యు హేనుగార్ట్ల ప్రకటించిరి. మే మాసముందు 3412 శత్రువులు మాచే జిక్కిరి. ఇందులో 68 ఉద్యోగస్థులుగూడ కలరు. 1 పెద్దయుద్ధభీరంగి, 8 మరభీరంగులు, 21 కందకపు షీరంగులను గూడ మా స్వాధీనము చేసుకొంటిమి. బొత్తం కాంబ్రే కస్తాదగ్గర బోస్నియకు వాయవ్యమున కేటి యుద్ధమున శత్రువులు దొమ్మిది వారిని బారదోలితిమి.

ఫ్రాన్సు

మంచి ఫలితములు

లండన్ జూన్ 2:— నిక్కిటి యుద్ధమునందు సెంటు పియెర్ ఎస్ట్రీముద్గర నున్న శత్రు విమానశాలపై మేము విమానదాడి గల్పించితిమి. కాకా కార్యాలయమువారు ప్రకటించిరి. జూలిజు, ఆండ్రెయ్, బ్రూజెనువద్ద నున్న జర్మనుల కాకా శ్రయమును మావిమానములు నేరసముద్ర విమానములను ముట్టడించి నైరెను వస్తువులను టన్నులకొలది బరపినవి.

వైరెనుకు దక్షిణముభయము శత్రువులు ఆక్రమించుకొన్న కందకపు గోతులపై జయకరముగ దాడిగల్గి అనేకముగ బాంబులనువదలితిమి. స్పార్క్స్ దిక్కు ప్రక్కలను, వైరెను ప్రదేశమందును, ఈక్కి ఆగ్నేయభాగమున షీరంగులయద్దము తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. శత్రువులముందు కొట్టుమీదను, ఇనుపవారులపై చాలదూరమున నుండి బాంబులను వదలితిమి చాలవరకు శత్రువులకునష్టముకలిగినది. రెండుజర్మ విమానములను నేలగూల్చితిమి. ఇంకొకదానిని క్రిందకు బారదోలితిమి. మావిమానము లేవియునష్టపోలేదు.

శత్రువులదారుణ షీరంగియుద్ధము.

లండన్ జూన్ 2:— బుల్గేరియా, విమోగ్రామును ముట్టు ప్రక్కలనున్న మాస్టానములపై తీవ్రముగ శత్రువుల బాంబులను బరపి శత్రువులు గతరాత్రి పోరినయు ఇంతకంటె ముఖ్యమార్గము చేరెను. తేదనియు బ్రిటిషువారు ప్రకటించిరి.

ప్రేమానికుల ఘనకార్యములు.

లండన్ జూన్ 2:— బ్రిటిషు పార్టీ ప్రకటించుచున్నది:— బ్రిటిష్ దక్షిణభాగమున గత రాత్రి కొంతమంది శత్రువులు మాతో తలపడగ వారిని బారదోలితిమి. నిన్న భోగోజున మా వైరెనుకు జయకరముగ దాడి గల్గిరి. ఒక జర్మను విమానమును నేల గూల్చితిమి. మరొక ఆరింటిని క్రిందకు బారదోలి నిష్ప్రయోజనము గావించితిమి. మా విమానములు మాకు గాన్నించుట లేదు.

యుద్ధము మరల ప్రారంభించు సూచనలు.

పార్టీసు, జూన్ 2:— బ్రిటిషు వారివద్ద తెగనిషీరంగుల యుద్ధమును వారి ఆకశ్మకపుముట్టడిని జూడవీరుచుట యన స్పందనను ప్రారంభించెదనని అధికారులు నుడిపిరి.

ఫ్రాన్సులను కోల్పోవుట మరలగైకొనుట.

లండన్ జూన్ 2:— గతరాత్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— లాఫాన్స్ యుద్ధశాల తుత్తరముఖముగ కొంతవరకు షీరంగులతో తీవ్రముగ పోరినదివ శత్రువులు మా ముందు కందకములలో కొన్నిచోట్ల చొరబడిరి. కాని ప్రతియుద్ధములలోనూ చాలవరకు శత్రువులను వెలగొట్టితిమి. ఇంతటి షీరంగులతో యుద్ధములవారు దారుణముగ పోరుచున్నారు. 304 సెంటరు గల కొండకు అనేక మారులు శత్రువులు ముట్టడించిరి. కాని వారి యత్నము లన్నిటిని వ్యర్థముజేసి వారిని బారదోలితిమి.

ఆంగ్లేయ పరాసువారి జయములు.

లండన్ జూన్ 2:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— లాఫాన్స్, వార్మిలైన్, క్రాయ్ వద్ద షీరంగులు విచిత్రముగ పోరించుచున్నది. ఏప్రిల్ 16 వ తేదీనుండి ఆంగ్లేయపరాసు వారు 50 వేల జర్మనులను బంపిలుగజేసిరి. ఇందులో 1,000 మంది ఉద్యోగస్థులుగూడ గలరు. ఆయుధ సామగ్రిగూడ చాలవరకు మాస్వాధీనమైనది. 446 యుద్ధ షీరంగులు, 1,000 మరభీరంగులు అనేకముగ కందకపు షీరంగులను మాకశము చేసుకొంటిమి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయనులకు ఘోరనష్టములు కలుగుట

లండన్ జూన్ 1:— ఇటీవల విసాంజో వద్ద జరిగినయుద్ధమున ఆస్ట్రీయనులకు అపారనష్టములు గలిగినవి తెలియచున్నది. మాడురోజులలో 6 పటాలములు రూపుమాసినవి. వాడినుకు తిరుగ తమస్వాధీనము చేసుకొనుటకు గోజు 1 కి ఒకపటాలమును రణరంగ మునకు బలియిడిరి.

ఒకపటాలమును 10 మందిమాత్రము మిగిలిరి. కష్టాగ్నా కష్టాసముద్రప్రాంతమునధ్య కాల్సోయుద్ధమున ఆస్ట్రీయనులు ఇంతకంటె ఘోరనష్టముల పాలైరి. సంపూర్ణముగ రెండుపటాలములు నామరూపములు లేకుండ నాశమైనవి. ఇంకొక మూడుపటాలములందు భయంకరమగు నష్టము గల్గినది. ఆస్ట్రీయను వైనిట్లందరు వైర్యము చెడినది మాచే జిక్కిన ఆస్ట్రీయను వైనిట్లు తెలుపుచున్నారు.

మూలబలము లేదనుటకుగర్గు

లండన్ జూన్ 1:— రోమువాయువాద్యలిట్లు ప్రకటించుచున్నది:— కొన్ని మార్పులను జేయునిమిత్తము ఇటలీరంగము నుండి 10 ఆస్ట్రీయను పటాలములను వెనుకకు పిలిపించుటకు ఆస్ట్రీయను వైనికాధికారులు ఆలోచించు చున్నారు. యుద్ధ వర్గమువారు మూలబలము లేకుండుటచే ఈపటాలములను వెనుకకు గప్పించకూడదని వాదము సలపుచున్నారు. పండ్లల యందు పటాలములు నూటికి 50 చొప్పున నిలబడియున్నవి.

ఇటీవల చాలదూరము ముందుకేగుట.

లండన్ జూన్ 2:— ఇటలీవారిట్లు ప్రకటించిరి:— కాల్సో తుత్తరముఖమునకు కాపో సెయిటీవద్దను గొరిజియా తుత్తరశూర్యుడిశలందు అలిదానాణము షీరంగులతో జరుగుచున్నది. వాడిను ప్రాంతమున గురువారము రాత్రి 652 సెంటరుగల కొండపై శత్రువులు దండువిడిసి సుమరమొనర్చు

వారిని పారదోలితిమి. క్రాజ్ జియాగోకు దక్షిణభాగముననున్న తోట తుత్తరముఖముగను శత్రువులు మాకుమానులు వ్యర్థముగ ముట్టడించిరి. ఆరాతే కష్టాగ్నా విజ్ఞాన సమీక్షముఖముగ ఆకస్మికముగ శత్రువులపై బడితిమి. రెండుకిలోమీటర్ల వైశాల్యముగల రణప్రదేశముందు 400 మీటరులవరకు ముందుకేగితిమి. మా వైమానికము శత్రువుల ఆయుధాగారములపై బాంబులను వదలిరి. డూయి నా నుండి ఒకసినాకు 5, ట్రియస్టీకి ఈకాన్యముఖముగ నున్న శత్రువుల విమానశాలపైను, ఇనుపదారులపైను. మావైమానికము బాంబులను బరపిరి. మా విమానము లన్నియు సురక్షితముగ ఆశ్రయముల జేసినవి.

కెనడా

కనడానుండి పరాసు దేశమునకు

యనుపట్టాలను బంపుట

అట్టావా, జూన్ 2:— కనడానుండి ఇతరదేశములకు పోవు ఇనుపదారులయొక్క యనుపట్టాలను తీసిపరాసుదేశమునకు పంపుచున్నారని ఇనుపదారుల మంత్రి కోక్రేనుగారిని కనడాప్రజలు ఆక్షేపించు చున్నారు. ఉదారభావ భరితులైన ప్రభుత్వమువారు వైచిన్ యినుపదారులను తొలగించుట వారిని న్యాయతపరులుగా పరిగణింపబడు చున్నది.

ఇదివరలో పంపిన పట్టాలతో సరిగ ఒకేమోస్తరుగ జేయుటకు ప్రస్తుతమును ఆక్షేపణలోనున్న యనుపట్టాలను పరాసుదేశమునకు బంపుట అవశ్యమని కోక్రేనుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. సంగ్రామమును నిజమును బడయుటకు మన దేశమునందు ఇనుపదారుల నన్నిటిని వెకలించి పట్టాలను పరాసుదేశమునకు అనువుటకు నిశ్చయించితిమిని కోక్రేనుగారు విశదీకరించిరి.

జర్మనీ

ఆస్ట్రీయను బంపిలను శత్రువులు

క్రూరముగ జూచుట.

లండన్ జూన్ 21:— తమవైనిట్లను మిశ్రమందలి వారు అపాయకకరమైన చర్యలనుసంఘటించుచున్నారని ఎప్పటివలె నన్యకము లాకుచు జర్మనులు మొదటి బుల్గేరియా యుద్ధమున పట్టువడిన 1000 ఆస్ట్రీయను వైనిట్లను శత్రుశక్తిపై బాల్వల కెదురుగ పనియోగించుచున్నారని రణముఖముననున్న ఆస్ట్రీయను అధికారి లేఖనము తెలియజేయుచున్నాడు.

జర్మనుల వైరములగుంకి పారిపోయి వచ్చిన ఆస్ట్రీయను వైనిట్లలో ఇందరిట్లు తెలుపుచున్నారు:— 50 అడుగులు పడవు, 20 అడుగులు వెళ్లుగల గదులలో శత్రువైనిట్లను జర్మనులు బంధించుచున్నారు. గోజు 1 కి ఒకరొక్క ముక్క, రెండు గిన్నెల కాఫీ, ఫులిసిన అహారపదార్థముల నిడుచున్నారు. ఆంగ్లేయుల శత్రుత్వ బాల్వల కెదురుగ ఆస్ట్రీయను వైనిట్లచే పనిచేయించుచున్నారు. మాకు ఆహారము చాలకుండుటచే అవనిపుష్పములను చూలగొండ ఆకులను భుజించుచున్నారము. మేముగాక చాలమంది జర్మనుల కిరములలో బంపిలుగ పనిచేయుచున్నారు.

అంతర్గాముల యత్నములు విఫలమగుట.

లండన్ జూన్ 21:— ఇంగ్లాండువారిని, మిత్రమండలి వారిని తిండిలేకుండగ మన అంతర్గాములు బాధించుచున్నవని నమ్మువారందరు రిక్త భృతుల జెందుచున్నారని వాసిఫిజ్యాటంగుపత్రికలో కష్టాను వెరిసియును గారు ప్రకటించుటచే జర్మను దొరకేననవారా పత్రికను నశపరుచుకొన్నారు.

గ్రీసు

రాజకీయమువారు పంటలను వశపరచుకొనుట

గలోనికా, జూన్ 1:— థెసలొలోనున్న బాగ్రిపంటను యుద్ధము నిమిత్తము రాజుపక్షమువారు బాగ్రతచేయుచున్నారు. తున్నానచే నలము మునుచున్న థెసలొ ప్రజలందరును కోపాద్విపితలై మొఱియించు వెనిజలగు రిక్తి నిష్కృష్టి చేసుకొనిరి. కానికాధికారిలందరును కలవరపడుచున్నారు. ప్రతిదోటును అరాచకముగ నున్న. థెసలొలోని పంటలు చురల కాక్స్టాక్టైను రాజుగారి స్వాధీనమగువో తిరుగ మిత్రమండలివారిని కాక్స్టాక్టైనుగాను తిన్నగించెదనని వెనిజలగుగారు యభిప్రాయపడుట వాస్తవమని తోచుచున్నది.

థెసలొ ఆక్రమణ అవశ్యకము

లండన్ జూన్ 21:— సిరియాలో నున్న ట్రెముప్పత్రికా విశేషము డిట్లు ప్రకటించుచున్నాడు:— థెసలొ ఆక్రమణ చాల ముఖ్యమని ఇచట అందరు అనుకొనుచున్నారు. పంటలు తరు స్వాధీనము చేసికొనుటకు కాక్స్టాక్టైను రాజుగారు కోరుచున్నారు. మాకు మామములు గడచిననుగూడ కోరుచున్నారు. ఈ లోపుగ బాల్కను దంగమందు మరల గలుగునని వీరు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ముఖ్య సమాచారములు

సామ్రాజ్యసభ

ప్రొందవ ప్రతినిధులు.

సర్ జేమ్స్ మెథ్యూన్, డిక్టేటరు మహారాజు సర్. ఎస్. పి. సింహగారలు రాజప్రతినిధిగారి కంపిర తంత్రవాద జన బాహుళ్యమునకు తెలియుటకై ప్రచురింపబడుచున్నది:—

బొంబాయి, 31 మే:— విారు ముమ్మంపిన సంతకపు పనిని పూర్తి గావించుకొని మే మీ సులమును సురక్షితముగ తేలిమి. ఆ కార్యముమీద నుండగా మే పెట్టికండేశము లతో ప్రవాహమునొందినదియు, వానిని సామ్రాజ్యయధ్యక్షుల వారి కంపిరదియు మీ కందఱిగి తెలిసినదియు మూ పనియందు రాజదంపతులు గవసర్వదిన హృద్యమగు సానుభూతి వలన హిందూదేశ మెక్కుడు గౌరవమందినది. రాజదంపతులును, సామ్రాజ్యయధ్యక్షుల కేతెంచిన వలసదేయ ప్రతినిధులును ముమ్మ బహుసన్మానముతో నాదరించిన మీ సుతెల్పుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. మొత్తముమీద గంగతు లంతయు యుద్ధము నికమీద నెట్లు సునముగగవ్య హింపనగునని ఆలోచింపబడినను అచ్చటచ్చట హిందూదేశ విషయకప్రశ్న లువచ్చినవి. ఆయంతముల తేగించునపుడు, హిందూదేశ దొరతనము వారి యెడల మిగుల స్నేహభావము తోడను, జనల యె డల మంచి సానుభూతియు, దాని కి నితరేక్కిన సామ్రాజ్యక భాగములకు ను గలచన సన్నిధిలబాపి మైత్రీ నభివృద్ధి చేయవలయునను స్వచ్ఛ మగు కోరికతోడను వాదప్రతివాదములు జరిగెను. ప్రస్తుత సంగ్రామమున భారతీయులు చేసిన సహాయము సుంజిక్కత త పూర్వకముగ నోప్పకొనబడియెను. ఇకముందు వారు తమ శక్తికొలదిని తోడ్పడెదవరకు సంగతియు బాగుగ పోల్చు కొనబడినది. సామ్రాజ్యంతరంగిక సభలకు హిందూదేశ ప్రతినిధుల రాక అన్ని విధముల నాదరింపబడినది. ఇకముందు జరుగబోవు సామ్రాజ్యసభలన్నిటియందును హిందూదేశమునకు గూడ తప్పక ప్రాతినిధ్య మొనగబడునను తీర్మానము మీకం దటికివరకే తెలిసి యున్నది.

మేము హిందూదేశ కార్యదర్శిగారికి సహాయముగ భావింపబడలేదనియు యుద్ధసభలకు రెండింటి (కేబినెట్టు, కాన్ఫరెన్సు) కిని మేమతనితో కలిసిపోతిమనియు తెలిసి కొనుట మీ కెంతయు నానందకరముగ నుండగలదు. ఈ రెండు సభలలో తర్కమునకు వచ్చిన యంతముల నన్నిటిని గూడ తేగించుటకు మాకు పూర్ణస్వాతంత్ర్య మొనగబడెను.

అత్యుత్తమ మర్యాదతోడను, ఆలోచనతోడను మహ్మ దరించిన సంకులకు మేముచేరి బద్ధముగారి కెంతయు కృతజ్ఞులము. యుద్ధముత్యరితముగా ముగియుటకేగాక హిందూదేశ మునకును, మొత్తముమీద సామ్రాజ్యమున కంతటికిని గూడ ఇట్టి యాలోచనలయందు హిందూదేశముగూడ గలసియుండు టవలన గలగ గలదని మీరు మాతో నేకీభవింపగలరని నమ్ము చున్నాము.

రాజప్రతినిధిగారి ప్రత్యుత్తరము

రాజప్రతినిధిగారి నుండి సర్ జేమ్స్ మెథ్యూన్, డిక్టేటరు మహారాజు, సర్. ఎస్. పి. సింహగారలకు జూను 1, 1917:— నేను మీవద్దనుండి నాకువచ్చిన ఈ వార్త హిందూదేశ మంతటికిని ఆహ్లాదకరముగ నుండగలదు. హిందూదేశము నందలి యన్ని జాతులనామకు, మీరుచేసినపనిని గ్రహించినటులను, మీరుజేయుముగ మరలినందులకు తమసంతసమును నన్ను తెలుప గోరుచున్నానని నేను నమ్మెదను. మీరు మీ సందేశమును విశ్వాసపూర్వకముగను బాగుగను నిర్వర్తించితిరి.

సర్. ఎస్. సి. సింహగారు

కలకత్తా, జూను 2:— సర్ సత్యేంద్రసింహగారు నేటి రెండవపూట నీవగరమునకు విచ్చేసిరి. వారి నాదరించు టకు హోరాహోయవద్ద ననేకమంది సమానేతమైరి. నేటిదిన ముగ కలకత్తాపాఠులు సింహగారికి తోటించు చేయ నున్నారు. వారు మంగళవారమునాడు నవాబు సర్ సయ్యదు శ్యామ సల్ హుద్దాగారి వద్దనుండి కార్యవిర్వాహకసభ్యత్వ మును స్వీకరించెదరు. ఆ నాటిపాయంకాలము వారు దాక్షిణింకునకు బయలుదేరెదరు. పని శఫలమైనవెంటనే నవాబు గృహ తమ హోల్స్ న్యాయమూర్తిపదవికి మరల వచ్చెదరని తెలియుచున్నది.

సర్ జేమ్స్ మెథ్యూనుగారు మరల పనిలో ప్రవేశించుట.

తైనిటాలు, జూను 2:— జేమ్స్ మెథ్యూనుగారు నేటి దిన మీయూగు చేరిరి. రెండవపూట తమ తెప్పి నెంటు గవర్నరువదలి మరల స్వీకరించిరి. వారి నాదరించునపుడు రెనిన్యా బోర్డు సభ్యుడు, జె. ఎస్. క్యాంపుబెల్లుగారిటుల బలికిరి:—

“అతడును, అతని స్నేహితులను గలసి, సామ్రాజ్యమునకు చేసిన సేవలు యుద్ధసభలోని తీర్మానము లాచరణలోనికివచ్చు నప్పు డెక్కువగా పోల్చుకొనబడగలవు. ఈలోన ఈ(హిందూ) దేశము వారి సేవల కెంతయు కృతజ్ఞురాలు.

కలకత్తా, జూను 2:—“ఎంతైనా” పత్రిక సింహగారిని గూర్చి యిటులవ్రాయుచున్నది:—యుద్ధసభకు హిందూదేశ ప్రతినిధిగ కేటబ్రుతునకు బోవుటకంటె తనదేశమున కెక్కుడు భువనకార్యము నిదివర కెప్పుడును తమజీవితమున చేసియుం డలేదు. విశేషముగ సర్. ఎస్. సి. సింహగారివలనను, వారి భాగస్థులకు డిక్టేటరు మహారాజుగారి వలనను హిందూదేశ మిప్పుడు యుద్ధరంగమున నెంతవెక్కుడుగ తలంపబడుచున్న దో యుద్ధసభయందునుగూడ సంతకారముతో జూడబడు చున్నది. సర్ జేమ్స్ మెథ్యూనుగారు హిందూదేశపు దొరతనమువారి యభి ప్రాయము ననుసరించి రనుకొందము. మొదటి ఇరువురును ప్రొందవుల ప్రతినిధులుగ బోయిరి. ఇందు ని జముగ సింహగారిపని ముద్దరియందును మిగుల కష్టమైనది. అభి వృద్ధికి విశేషముగత పనులను తగతుల ప్రతినిధిగ నతడు బోయెను. వారుకోరు కోరికలలో సమచితము లైనవాని తన స్వబుద్ధి నుపయోగించి జాగ్రత్తగా నత డెప్పుకొనవలయును. తేకున్న తక్కిన సామ్రాజ్యములతోటి ముంగల నవి తెలివి తక్కువగ గన్పించియుండును. అందువలన హిందూదేశమునకు విశేష హాని వాటిల్లి యుండును. అతడి పని చతురతతో నిర్వహించినదియు సామ్రాజ్యప్రకటనములు గవబరుపనింను.

నవ్విక పైని మోసము:— సి. మాజిక్యమిస్ట్రే యనునతడు నందెమాట్లుకేస్తే అండుకంపెనిలో గుమాస్తాగా నుండెను వాకరు అండుకంపెని వారి యొద్దనుంచి రావలసినదని ఈతనికి గత 1916 నుంబరు 30వ తేదీని రు 10,100 లీయ బడెను. ఈతడూహాయులతో పారిపోయెను. ఈతడింత కాలము ను పట్టు వడక గత నెల 25 వ తేదీ తండ్రి యార్చేట పోలీసు స్టేషను ఇనుస్సెక్టరుగారికిని ఎరస్టు చేసిరి. ప్లవరుబారుపోలీసుస్టేషను వారికినిపెనేను (2-6-17) కేసుచేయగ జార్జిటవురు పోలీసుకొర్టువారు కేసును విమర్శించి తీర్పుజెప్పిరి. ముద్దాయికి రెండుసంవత్సరముల కఠినశిక్ష యును, 1000 రులు జరిమానాయను విధింపబడెను. ముద్దాయి బంధువుల నుండి రాబట్టుబడిన 3000 రులను నందెమాట్లు కేట్టి కంపెనివారి కిచ్చివేయబడెను. జరిమానా వైకము వసూలైన యెడల, దానియందు 800 రులు గూడ నిచ్చునట్లు మేజిస్ట్రేటుగా రుత్తవు చేసిరి.

రంగూను మెయిలు:—రంగూనునకు బోవలయు మెయిలుస్టేషను రేపటి సాయంకాలము 4 గంటలకు చెన్న పురి నుండి బయలు వెడలును. జనరలు పోస్టాఫీసులో 1-30 గంటలవరకును తపాలా వస్తువులు తీసికొనబడును.

ఉద్యోగ సమాచారములు:— ఉల్లియు. ఎ. హెన్రెలుగారు డి. జి. హేచెల్గారి స్థానమున సర్వే డైరెక్టరుగ పనిచేయ నియోగింపబడిరి. డి. జి. హేచెల్గారికి జులై 26-వ తేదీనుండి 1 సం॥ 23 దినములు సెల వియబడి నది. పానుగంటి శ్రీహరిరావు పంతులుగారు డెప్యూటీ కలెక్టరుగ జనరలు డ్యూటీమీద కర్నూలునకు నియమింపబడిరి.

ఇంగ్లీషు మెయిలుతపాలు:— ఈమారు ఇంగ్లండు నకుబోవు మెయిలుస్టేషనున కందజేయుటకు నేడును రేపటి దినమునను గూడ తపాలా బటువాగా చేయబడును. రేపటి తపాలాలో రిజిస్టరవునములేని వస్తువులముత్రమే తీసి కొని పోవడును.

తిరువళ్ళిక్కేణి లంగరానా:— ఈధిక్క వ్యవస్థాప నమయొక్క గతసంవత్సర వృత్తాంత వివేదికముమాకార్యాలయ ము చేరెనది. క్రిందటి సంవత్సరపు ఆదాయము రూ 5594-10-10 లు. వ్యయము రూ 5458-15-2. మిగతా సొమ్ములో రూ 135-11-8 లు విలువగల బియ్యము మార్చి 31 వ తేదీ నరికి నిలువ యున్నది. కష్టాటక విరాళముల క్రింద నిచ్చినది రూ 27-7-6 లు; నిలువయున్న నగదు రూ 108-6-2. 1917 వ సంవత్సరపు మార్చి నెలలో మామూలుగ దొరతనమునా రీయవలసిన రూ 400 ల విరాళ ముతో నీ సంఘమువారికి బాకీలమూలమున రావలసిన సొమ్ము రూ 525-11-8లు. నెల 1-కి ఒకొక్క పేదవానికి దామాషా మీద చేసిన సహాయము రూ 2-3-6 లు. క్రిందటి సంవత్సర

ము రూ 2-2-10 లు. ఈ సొమ్ముభివృద్ధియగుటకు కారణము ఈసంస్థాపనమున్న ఇంటిబాడుగనిమిత్తము పురపాలక సంఘ మువారికి రూ 80-1-8 లు చెల్లింపవలసి వచ్చినది. అదిగూడ లెక్కలో కలుపబడుటచే దామాషావ్యయ సంఖ్య హెచ్చెను.

పునుకోటలో కొన్నాళ్ళకిందట కొలతూరు రెంజిసాల్లు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు జానకిరామ నాయుడుగారు నెం సకూడి గ్రామ మును జూడబోయి యచట అజీజ్ మేడను దిబ్బను గాంచెను. దానిమీదికి బోవ నచట మాడు జైనువిగ్రహములు పడియుం డెను. మైల పట్టి కొండ మీద నెంక జైయి ను కోవెవంటి దొక గృహము పాడునడి యుండెను. అతడువెంటనే యాసంస్థానపు వింత వస్తుదర్శనాలగూర్చికారికి తంలి నిచ్చెను. బొమ్మలు చాలవెదవిగా నున్నవి. తెలుపునపు రాళ్లతో నండుముగ చెక్కబడియున్నవి. వానిలో యొకటి చాలవంతగా నున్నది. బుద్ధుడు యోగాసనమున చాలబంతపు చామ్యులతో నున్నటులున్నది. జానకిరామ నాయుడుగారున వేంకటకృష్ణ ఆమ్యురుగారును ఇంకమరికొందఱునుగలసి 30 వ తేదీ నవ్విటికిబోయి నావిగ్రహముల తీసికొని రాబయల్పించిరి. కాని యచట మహావృక్ష ముని సంచరించుచున్నాడనియు, అతడు చాలబలవంతుడనియు, నాటితోలి తలవెట్టిన తన కోవయంతయు తమవై జూపగలడనియు చెప్పి ఆగ్రామస్థులు వారి కింతుకయు సహాయము చేయవోల్లకుండెను.

30వ తేదీ ఉదయము 5½ గంటల కతడు భోవతితో నురికిసికొని ప్రేలాడియుండుట నొకకై దిమాచెను. ఉదయము 7 గంటలకు పోలీసు కమిషనరు డిప్యూటీ కమిషనరు మున్నగు వారిచే చెరపాల చాల గందరగోళముగ నుండెను. దుర్భరణ విచారణాధికారి, జ్యూరివారును శకము నావలకు గొనిపోవుటకు పూర్వము దానిని పరీక్షించిరి.

గత నెల 29 మధ్యాహ్నము 1 గంటకు కొట ఆవరణ ములో బ్రత్యేకముగ నిర్మాపించిన భవనములో 5వ గుంటూరు మండల వడ్డాశ్రమ మహాసభ ప్రారంభింపబడినది. సభా భవనము మహాజనులతో నిండియుండెను. శ్రీ గొల్లపూడి లక్ష్మీణశాస్త్రి గారిచే, ప్రార్థనాదికము జరుపబడియె పిమ్మట సన్మాన సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ ప్రభల ఆదినారాయణశాస్త్రి గారు స్వాగతోపన్యాసము అసాత్మ్య విషయముల ఖండించుచు జనరంజకముగ జరిపిరి. తలవాత శ్రీనోర సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు శ్రీ వావిలాల వేంకట శివావధానులు గారు మొదలైన వారిచే సుపాదించబడి సర్వజనాంగీకారముచే బహ్య శ్రీ జంధ్యాల గౌరీనాథశాస్త్రిలు గారభ్యక్షత వహించి రెండు ఘంటలకాల ముపయుక్తక, సుప్రమాణాదులతోఁ బ్రతిపక్షుల వారోపవాదముల తేగ్కొనుచు హృదయరంజక ముగ ఖండించిరి. వేదశాస్త్రాధి సామ్రాజ్యము వడ్డాశ్రమ పూర్వార్యకల, ఋతుమతీ వివాహ వితంతువివాహముల ఖండనము, సముద్రయాన నిషేధము మున్నగువిషయము లనేకములు అప్రోదకరముగ నుపన్యసించిరి.

ఇంగ్లండునుండి ప్రత్యేకము దానను మిల్లరుగారిని నప్పించుటకంటె ఇండియాలో నుండిన సర్ సయ్యదు ఆలిఇమా ముగారిని బిహారు ప్రధానన్యాయమూర్తి పదవికి నియమించిన నేమి కొంప ములుగును? ఒకసారి భారతీయుని నియమించిన నేమి ముప్పవాటిలగలను? ఇదిగాక ఇమాముగారు రాజప్రతి నిధి సభయందు 5 సం॥ న్యాయసభ్యత్వ ములంకరించి యుండిరి. సర్ ఛార్లెసుబెల్, సర్ రిజిసాల్లు క్రాడెక్కుగా వడ్డముం డకపోయినచో, ఇదివరలోనే ఈపదవియం నియనముచేసింఁ ప్రభువు ప్రతిష్ఠించి యుండునని బీదరు వ్రాయుచున్నది.

దొంగతనము:—కడదిననెల 23 వ తేదీని కలకత్తా నుండి విలియమ్కోరగారి భార్యయు, ఆమెకూమార్తెయును లక్ష్మీపురమునకు పయనమై బండిమీద పోవుచుండెరి. వారు సంతసితపఱుకు వచ్చునప్పటికి రాత్రి 11 గంటలాయెను. ఇంకను ప్రమాణమాపక మరిరెండుమైస్స పోవునప్పటికి దొంగలువచ్చి వారిని కొట్టితిట్టి చాలబాధించినగలు నగదులు, దుస్తులునుగల కట్టువెట్టెను ఎత్తుకొని పారిపోయిరి. బండివాడు, బండిలోని వారును గట్టికేకులేసి సహాయమును కోరిగిగాని లాభము లేకపోయెను. పిమ్మటవారు సంతసితపోలీసుస్టేషనులో రిపోర్టు చేసిరి.

రషియనుల అవస్థాందమును విఫలముజేయుట ౧౦వకె, మే31:— రషియనుల యవస్థాందమును విఫలముజేయుటకు జర్మనులు తూర్పురంగమునకు అనేకపక్షాలము లను, నాకాశతమ్ములను తేర్చుచున్నారని హేకులలోనున్న డెయిలీమెయిలు పత్రికావిలేఖకు తెలియజేయుచున్నాడు. దీనివల్లై సంధిప్రయత్నము లన్నిటిని జర్మనులు వదలుకొనిసి.

THE GREAT WAR

FAILURE OF ENEMY'S SUBMARINISM

DISTRIBUTION OF WAR HONOURS IN ENGLAND

DARING BRITISH RAIDS ON TURKISH RAILWAY

BRITISH REPRESENTATIVES TO INTERNATIONAL SOCIALIST CONFERENCE

REVOLT IN CHINA

[REUTER'S AGENCY.]

GREAT BRITAIN

Lord Devonport Resigns.

LONDON, June 3. It is officially announced that Lord Devonport has resigned owing to ill-health.

War Honours Distribution.

Great Gathering in Hyde Park.

LONDON, June 3. Tens of thousands witnessed the distribution of war honours in Hyde Park this afternoon. The weather was brilliant. The King, and Queen, and Dominion Representatives received an ovation when they arrived. A squadron of aeroplanes hovered like specks during the ceremony.

Enemy Treatment of Australian Prisoners.

Starved and Exposed to Fire.

ALLAHABAD, June 3. LONDON, June 2nd.—An official Australian correspondent at the front states that the Germans, repeating the old lie about the employment of German prisoners in the danger zone, have inflicted punitive treatment on nearly a thousand Australians who were cut off after the first attack on Bullecourt. Two, who have escaped, report that, after confinement in rooms 50 feet by 20, 110 men in each were supplied only with 1 slice of bread, some fermented mangolds, and two cups of coffee as a day's rations. They were compelled to work on an ammunition dump exposed to the British fire. They were so ill-fed that they were glad to eat dandelions and nettles. The men were still there when these two escaped.—("Pioneer.")

AN INTERNATIONAL SOCIALIST CONFERENCE.

British Labour and Socialist Representatives.

LONDON, June 3. Reuter is informed that the British Government anxious to gratify the desire of the Russians to learn the views of all sections of British thought is facilitating the journey to Russia of such representatives including Mr. Roberts, Mr. Ramsay Macdonald, and Mr. Jowett. The Government emphasises that it desires the fullest investigation and has nothing to conceal.

OFFICIAL LABOUR DEPUTATION.

LONDON, June 3. The Executive of the Labour Party has decided to send a deputation to Petrograd calling at Stockholm "en route."

British Representatives.

LONDON, June 3. STOCKHOLM.—The Dutch Scandinavian Socialist Committee has been informed that British Socialists have nominated the Commons, Mr. G. H. Roberts and Mr. Ramsay Macdonald, to represent the majority and minority respectively at the International Socialist Conference.

The British Attitude.

LONDON, June 3. Events are apparently shaping towards a world Congress of socialists on the Russian initiative. The original suggestion of the Dutch-Scandinavian delegation at Stockholm of a Conference in June ended in a fiasco owing to the strong presumption of underlying German intrigue, but the French socialists' acceptance of the Russian proposal for a Conference at Stockholm between July 15th and 30th altered the situation. The statement cabled from Stockholm that the British Labour Party had nominated Mr. Roberts as a delegate to the Conference was incorrect. They chose Mr. Roberts, Mr. Purdy, and Mr. Carter to go to Petrograd, but as Mr. Henderson was "en route" for Petrograd he interviewed the Swedish Socialists. M. Branting, at Stockholm, explained Russian wishes and Mr. Henderson said that the Labour Party did not object to their nominees calling at Stockholm to explain to M. Branting the determination of the British Labour majority vigorously to prosecute the war. The Executive of the Labour Party meets to-day and will reconsider the position in view of the attitude of French Socialists.

Views of British Labour Executive.

LONDON, June 3. An authoritative statement has been issued with regard to the attitude of the Labour Executive to the Stockholm Conference. It says that the party has not reversed its decision not to enter the International Conference as proposed by the Dutch Scandinavian Committee, but it is willing to state its war aims to M. Branting and other Socialists in Stockholm when the British Labour Delegation is passing through Stockholm on the way to Petrograd. The Executive resents the insinuation that anything its representatives may say or do in Stockholm will compromise the British cause, as they have never swerved from the determination to prosecute the war to victory. They consider that the air will be cleared by the presentation of the views of the vast majority of British workers in view of the visit to Stockholm of Mr. Ramsay Macdonald and other extremists like Fabian, Julius West.

No Ground for Apprehension.

The "Times" sums up the newspaper comments on the grant of British permits by saying that the proposal for a Conference at Stockholm or elsewhere can be viewed without apprehension so long as it is really representative, because it is convinced the nation is determined to resist all attempts to manoeuvre an inconclusive peace.

The Knightly Orders.

King's Decision Regarding Badges

LONDON, June 3. The "London Gazette" says—The King commands that the Badge of the Companionships of the Orders of the Bath, Star of India, St. Michael and St. George and Indian Empire shall in future be worn suspended by ribbon from the neck. Members of this class of the four orders will, while retaining the title of Companion be given precedence as Commanders according to the seniority of orders.

Prisoners Withdrawal on Other Side.

LONDON, May 3. Press Bureau announces that arrangements have been concluded with German Government for withdrawal of all British prisoners of war thirty kilometres from firing line on eastern and western fronts. Two thousand British prisoners have already been withdrawn and Germany is being asked to announce when the withdrawal is complete.

First Anniversary of the Battle of Jutland.

Vice Admiral Simes' Speech.

LONDON, June 3. Opera House was overcrowded to-day when thanksgiving service was held to celebrate the first anniversary of battle of Jutland. Vice Admiral Simes of the United States Navy was principal speaker, and he paid glowing tribute to British sea men who had concentered the waters of the North sea with their blood. Rounds of cheering evoked. A statement was made that American forces were already on active service in British waters fighting alongside British in most cordial and complete co-operation.

FRANCE

Enemy's Attempts Failed.

LONDON, May 3. This afternoon's French Communiqué says: Enemy carried out violent bombardment in Craonne region throughout night, and afterwards delivered three attacks on California plateau and two on Vauclerc plateau. He was everywhere repulsed with important losses especially on the eastern portion of California plateau where his storming troops were scattered by our fire and left numbers of bodies in front of our trenches. A number of prisoners were taken. Various enemy attempted Coups-de-main in Champagne and Vergh, but failed.

Aviator's Valuable Work.

LONDON, June 3. A British communiqué says:—We repulsed an enemy party last night southward of Oppy. There was reciprocal cannonading all day at different points of the front. Our aeroplanes accomplished much valuable work yesterday. One German machine was brought down and six others were driven down out of control. Three of ours are missing.

TELEGRAMS.

LONDON, June 3.

The Admiralty announces that we made an aeroplane attack on an enemy aerodrome at St. Denis Westreim yesterday morning.

Naval aeroplanes and seaplanes attacked the German bases last night at Zeebrugge, Ostend, and Bruges, and dropped several tons of explosives.

British Captures in May.

Aviators' Bombing Successes.

LONDON, June 3.

F. M. Sir Douglas Haig to-night says during May we took 3,413 prisoners, including sixty-eight officers. We also captured a field gun, eighty machine-guns, and twenty-one trench mortars. We drove off a raiding party early this morning north-west of Boursies on the Bapaume-Bambrai road and successfully raided and bombed a lumber of occupied dugouts southward of Ypres. There has been considerable artillery firing south-eastward of Ypres on both banks of the Scarpe and in the Ypres sector. Long distance bombing raids by aeroplanes on Wednesday night yielded good results against ammunition depots and railway stations. Two German aeroplanes were brought down and another driven down. None of our machines is missing.

ENEMY ARTILLERY ACTIVE.

LONDON, June 3.

A British communiqué says enemy artillery was active last night against our positions in the neighbourhood of Bullecourt and Vimy village. There is nothing of interest to report.

Prelude to Renewal of Battle.

LONDON, June 3.

PARIS—It is semi-officially stated that the persistent artillery duel on the British front and the frequent successful British "coups de main" are a prelude to the resumption of the battle.

Ground Lost and Regained.

LONDON, June 3.

Last night's French communiqué said north of Laffaux Mull, after a lively bombardment, the enemy gained a footing at some points in the advanced trenches, but later counter-attacks largely ejected him. The artillery duel continues to be fairly violent here. We repulsed several attacks against Hill 304.

Franco-British Captures.

LONDON, June 3.

The French communiqué says:—There has been lively cannonading at Laffaux, Hucwisse and Craonne. Since the 16th April the French and British have captured over fifty-two thousand Germans, including a thousand officers, and an enormous quantity of material which includes 445 heavy and field guns, one thousand machine-guns, and numerous trench-guns.

The French attitude.

LONDON, June 3.

The decision of the Government to allow Messrs. Roberts, Ramsay Macdonald, and Jowett to go to Petrograd will probably affect the voting in the French Chamber to day when a stormy debate is expected on the subject of granting passports to French Socialists to proceed to Stockholm. The bulk of opinion in France is opposed to the giving of permits. On the other hand it is urged that it would be dangerous to allow the Russians to be influenced solely by German Socialists.

French Government's Decision.

Premier's Declaration Regarding Peace.

LONDON, June 3.

PARIS.—The galleries were crammed when M. Ribot in the Chamber prior to a discussion of interpellations regarding the granting of passports to Socialists to attend the Stockholm Conference, announced that passports would only be granted to Socialists going to Petrograd after the Stockholm Conference had been disposed of, thereby avoiding delegates coming into contact with enemy agents. The House, including some Socialists, cheered the declaration. M. Ribot added that peace could only be a French peace embodying the aspirations of the whole country. No one party could decide peace. That was the Government's and Parliament's function. M. Ribot was loudly cheered when he said that one party could not be allowed to usurp the place of the Government and that the Government alone was entitled to speak in the name of France. He said:—"Can we converse with the enemies who have never disavowed their country's crimes at an hour when a part of France is still occupied and when France needs to collect all her energies for the final phase of the war? No, we cannot. Peace can only be the result of victory." (Prolonged Cheers). M. Ribot concluded by paying a tribute to the patriotism of Socialists and their services to the country. He was convinced that Russia would appreciate the attitude of the French Government, but it was impossible to allow public opinion to be disturbed by premature peace rumours.

Opposition to British and French Representation.

ALLAHABAD, June 3.

LONDON, June 2nd.—The Socialist, Mr. Hyndman, opposed the Stockholm Conference which he describes as rigged by Germany for German objects. The Stockholm Conference has become the chief theme of the Paris Press, which declares that the whole adventure constitutes a danger to French morale. The leading papers call upon the Government to disallow the delegates who wish to attend.—("Pioneer.")

TELEGRAMS.

French Minister at Jassy.

LONDON, June 3.
JASSY.—The French Minister, Mr. Thomas, has arrived here from Russia. He has been given an enthusiastic reception.

British Attacks on Souchez River.

LONDON, June 3.
British Communique says we attacked front southward of Souchez river last night, and have already made good progress and taken a number of prisoners.

Enemy Attacks Near Cherisy.

LONDON, June 3.
Enemy attacked our advanced posts during night south-west of Cherisy and made some progress but our counter-attack regained whole of lost ground except one post.

British Raid on Ypres.

LONDON, June 3rd.—We made a successful raid southward of Ypres.

Enemy Artillery Activity at Bullecourt.

LONDON, June 3rd.—German artillery is active at Bullecourt.

RUSSIA

To Stave Off Russian Offensive German Troops Move East

LAHORE, June 3.
LONDON, June 2nd.—The Hague correspondent of the 'Daily Mail' says that many troops and naval guns have recently been sent eastward in the hope of staving off a Russian offensive. As a means to this end peace talk has apparently been abandoned. ("C. & M. Gazette.")

A Complicated Situation.

Government Efforts to Restore Discipline.

LONDON, June 3.
It is impossible to generalise regarding the Russian situation, but the Government has continued its efforts to restore discipline in the army although its authority is still questioned in some districts and workers are showing signs of dissatisfaction. The Premier has directed Government Commissioners in all Provincial towns to send back deserters to their regiment as speedily as possible. The Government Commissioner in Cronstad has resigned owing to the Executive Council of Soldiers' and Workmen's Delegates claiming sole authority.

Arrival of Mr. Henderson.

LONDON, June 3.
PETROGRAD.—Mr. Henderson, M. P., the British Government delegate, has arrived here.

RUSSIAN EX-WAR MINISTER INDICTED. Grave Charges.

LONDON, June 3.
PETROGRAD.—The Minister of Justice has completed the indictment of M. Sukhoninoff, who was Minister of War in 1914. It charges him with responsibility for the shortage of munitions and with communicating information to the Austrians and Germans and spies. The indictment mentions as an example of the shortage that 870,000 men were without rifles in October 1914.

Minister of Commerce Resigns.

LONDON, June 3.
The Minister of Commerce, M. Konavaleff, has resigned owing to differences with the Minister of Labour, M. Skoboleff, regarding the economic and financial measures necessary in the present crisis.

RUSSIAN FLEETS' ACTIVITY.

LONDON, June 3.
A Russian communique says the Black Sea Fleet, while cruising along the Anatolian coast on the 29th May, destroyed munition depots, barracks, factories and other establishments at Shekinogly, Samsun, Orenie and Ordeh and destroyed one hundred and forty-seven sailing ships laden with supplies and brought two schooners to Trebizond.

Captain Leef Robinson has been removed to Freiburg as a reprisal against further allied air raids.

Cossacks Address to Britain.

LONDON, May 3.
PETROGRAD.—General Council of Cossack forces is sending an address to the Government assuring it that Cossacks will assist in any offensive to their utmost in the conviction that peace can only be procured by force of arms. The Address adds that Cossacks do not know what desertion is and never fraternise with the enemy. They regret that they are distributed over the whole front instead of being grouped together so as to be able to strike powerful blow.

ITALY

Appalling Austrian Losses.

LONDON, June 3.
Evidence is accumulating from prisoners and other sources regarding enormous Austrian losses in the recent fighting on the Isonzo. It is known that six divisions were practically annihilated in three days attempts.

To recapture Vodice alone cost the enemy a regiment a day. One regiment had only ten men left. The enemy's losses have been even more appalling on the Carso between Castagnavizza and the sea. Two entire divisions were wiped out and three others but dreadfully. Prisoners admit that the moral effect of their losses has been considerable.

Proof of Lack of Reserves.

LAHORE, June 3.
LONDON, June 2nd.—A Rome wireless message says:—It is reported that the Austrian command proposed to withdraw ten divisions from the Italian front for the purpose of reforming them. The staff protested on account of lack of reserves, and the divisions remain in the line, 50 per cent under strength. ("C. & M. Gazette.")

Substantial Italian Advance.

LONDON, June 3.
An Italian communique says:—There was heavier cannonading northwards and eastwards of Gorizia in the northern sector of the Carso and at Dossobaiti. We repulsed an attack at night on Thursday against Hill 652 in the Vodice area. Two enemy attacks southwards of Crazigro and northwards of Tivoli were unsuccessful. We made a surprise attack the same night southwards of Castagnavizza and advanced our line four hundred metres on a two kilometre front. Our aeroplanes bombed military works, aviation camps, camps and railway junctions from Daina to Opicina north-eastward of Trieste. All returned safely.

CHAINED TO MACHINE GUNS. Discoveries in Captured Tunnels.

LAHORE, June 3.
LONDON, June 2nd.—The Italians on Thursday captured two tunnels on the Trieste Railway used as shelters for troops and ammunition. They found men chained to machine guns. The adoption of these German methods had hitherto not been established against the Austrians. It is attributed to the fact that the forces on the southern Carso are largely Romanians. ("C. & M. Gazette.")

Large Enemy Submarine Torpedoed.

LONDON, June 3.
ROME.—Large enemy submarine was torpedoed and sunk off Cattaro on May 26th by the French submarine.

TURKEY

Daring British Raids.

Turkish Railway Destroyed in Palestine.

LONDON, June 3.
Writing from before Gaza on May 24th Mr. Massey describes daring raids by British cavalry and camel corps. He says that they have destroyed large sections of the Turkish railway between Beersheba and Rasaima and approached to within five miles of Beersheba.

GREECE

Royalists Seize Crops.

Probable Change in King's Policy.

LONDON, June 3.
SALONIKA.—The Royalists are commandeering the barley crop in Thessaly. The finished Thessalians are most indignant and are openly declaring for M. Venizelos. Local authorities are disquieted and terrorism has been resumed. This is significant in view of the Venizelist belief that King Constantine will again flout the Allies if he gains possession of the crops of Thessaly.

Occupation of Thessaly Essential.

LAHORE, June 3.
LONDON, June 2nd.—The correspondent of the "Times" in Syria says:—The occupation of Thessaly is considered here essential. A remark is attributed to King Constantine that he only needed the crops and two or three months' delay and the situation in the Balkans might change. ("C. & M. Gazette" special cables.)

Three Superior Officer's Detention.

LONDON, June 3.
ATHENS.—Minister of war has sentenced to two months detention three superior officers responsible for concealment of arms which should have been removed to Peloponnese in accordance with ententes demands. Other superior officers have been placed on retired lists.

GERMANY

The Failure of Submarinism.

Outspoken Paper Confiscated.

LAHORE, June 3.
LONDON, June 2nd.—The German Government has confiscated the issue of "Vossische Zeitung" in which Capt. Pesius wrote that those believing that submarines can starve England and her allies must be disappointed. ("C. & M. Gazette.")

Greater Outspokenness.

German Press Tells its Mind.

ALLAHABAD, June 3.
LONDON, June 2nd.—There has of late been a greater degree of outspokenness in the German press which some people believe is allowed in order to deceive Russia as to the possibilities of the democratisation of Germany, while others attribute it to a genuine tide of public opinion. The "Munich Post" is a conspicuous example in commenting on the Chancellor Reichstag's speech. It said it is pleasant to be told that the military position is excellent, but it would be more pleasant to be convinced that it is as excellent as the Chancellor says and most pleasant if his confidence in the existence of a completely amicable understanding between Germany and her allies

were confirmed. With all these assertions we do not advance a step further. As for the idea that our enemies will be reduced to beg for mercy within three or four months, not even the youngest Lieutenant will believe that. Naturally all Germans desire a peace which will leave intact the honour of our great nation and exclude the possibility of a war of revenge at the same time. The German people intend that as soon as possible purer air shall blow in Germany, particularly North Germany, ensuring that our political life shall become democratic. The German people intend to tell the outside world themselves what their war aims are, and they will not be hindered by any one. ("Pioneer")

GERMANY'S WAR AIMS.

Chancellor's Declaration.

Significant Sequel to Failure in Russia.

ALLAHABAD, June 3.
LONDON, June 2nd.—Herr Von Bethmann Hollweg's organ, the "Norddeutsche Zeitung," declares with his authority that the Germans wish for no increase of territory nor political or economical power. She merely wishes to defend her own territory and secure guarantees for future defence and self-protection. These guarantees are supposed to include some sort of military control of Belgium. "The Daily Express" Amsterdam correspondent, in sending the foregoing, describes it as the direct outcome of the failure to bribe Russia into making a separate peace, and foretells that it will expose both the Chancellor and the Kaiser to violent attacks by the Pan-Germans and will increase party feud in Germany to the point of chaos. The same correspondent quotes the "Berliner Neueste Nachrichten" as saying that the Chancellor is worried by the probable effects on the public mind of the crushing financial burdens resulting from the war, and is anxious to protect the Crown from any possibility of wide-spread discontent. He cannot alone take the responsibility for the coming peace. He is endeavouring to share it by inducing the party leaders in the Reichstag to accept Under Secretaryship; but they are unwilling to accept responsibility without power. ("Pioneer.")

CANADA

Canadian Rails For France.

Minister's Reply to Critics.

LONDON, June 3.
OTTAWA.—Mr. Cochrane, Minister of Railways, is being criticised for removing rails from the national trans-continental railways to send to France. It is alleged that he is thus degrading railways which were built by the Liberal Government. Mr. Cochrane has replied that the rails are necessary to standardise with those already sent. He added "I would tear up the whole trans-continental system, yes and every other railway in Canada, to win the War."

AMERICA

U. S. Message to Russia.

American Aims Outlined.

LONDON, June 3.
WASHINGTON.—President Wilson has sent a document to Russia outlining the war aims of the United States and dealing with the questions of no annexation and no indemnities. The Formula will not be published till it has been presented.

German Attempts to Control Santa-Marjaria as Submarine Base.

LONDON, June 3.
WASHINGTON.—State department has learned that Germany is attempting to get control of the Island of Santa-Marjaria off Venezuela as submarine base and has communicated intelligence to president of Venezuela.

CHINA

Revolt in China.

Military Governor's Demands.

LONDON, June 3.
PEKING.—The situation is grave. The revolting Military Governors accuse the President and Parliament of attempting to destroy the responsible Cabinet system and claim that the dismissal of Ex-Premier Yuan chi jui was illegal. They demand the dissolution of Parliament and the reconstruction of the Cabinet. Peking authorities define the movement as a struggle between militarism and constitutionalism with the object of causing the downfall of the President and Parliament. The Provinces of Anhui Shantung and Shansi have declared their independence while Fengtien and Rupeh are supporting the movement conditionally. Other provinces are doubtful.

Revolt in China.

LONDON, June 3.
Nine Chinese provinces have now revolted. Hunan Chekiang Fukin and Military Governor of Ruden have declared their independence besides those already mentioned.

SWEDEN

Socialist Conference of All Countries.

LONDON, May 3.
STOCKHOLM.—Branting and Ruysmans the generally respected leaders of Swedish and Dutch Socialists have now taken fresh steps towards assembling of General Socialist Conference of all countries. They have telegraphed to Petrograd to council of workmen and soldiers asking it to send delegates as quickly as possible so as to be able to confer with them and French and British Socialist as latter pass through Bayen June 10th and 15th and then fix date of Conference.

Indian Telegrams.

[FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.]

[BY WIRE.]

SIMLA

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 3. The following telegram, dated the 1st June, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:

The Italians have been consolidating and strengthening their latest gains on the southern Carso and have repulsed a determined Austrian attack between San Giovanni and Diano. The Austrians have been moving their guns back, notably from the Hermada position, but the nature of the work before the Italians is very formidable. The Austrians have made successive determined attacks preceded by very heavy bombardment upon positions the Italians won on the ridge east of the river Isone, but the attacks were all repulsed and the Italians made further progress along the ridge. Only minor engagements are reported from the British front. The Germans have been very active on the French front. They made two unsuccessful attacks on the Craonne plateau and violent attacks on the hilly positions east of Rheims, succeeding at one point in gaining a footing, but were subsequently driven out by the French counter-attacks.

The Russians repulsed Turkish attempts on portions south of Van. Russian warships raided the Anatolian coast.

With the cessation of the rainy season in East Africa, military activity has been resumed. Scattered enemy forces have been raiding native settlements, terrorising the inhabitants, and looting food supplies. The British and Belgians are pursuing one of the two main raiding parties and have captured its Commander.

The returns of losses from submarines and mines again show improvement. There were fewer losses and more sailings and arrivals, the number of ships using British ports being greater than at any time since the enemy submarine activity was intensified and the sinkings in May being considerably less than the sinkings in April. During last week 2,719 vessels of all nationalities arrived at and 2,788 sailed from British ports, 18 British merchant vessels over and only one under 1,600 tons were sunk.

There are signs that the condition of the Russian Army is improving under the influence of M. Kerensky, the New Minister of War, supported by M. Thomas, the French Socialist Minister of Munitions, both of whom are visiting the front. M. Kerensky is making appeals to the troops and the tide in the army is turning in favour of discipline and effort.

Binoculars for Field Service.

An Appeal to Private Owners.

SIMLA, June 3. The following Press communique has been issued by the Munitions Board:—Great difficulty is experienced by officers sent on service to Mesopotamia in obtaining binoculars suitable for field service, and the Commander-in-Chief therefore makes an appeal to private individuals in India who may have suitable binoculars in their possession to give them on loan to the Board for issue to officers who cannot otherwise obtain a pair. The names of all persons who send in binoculars on loan will be registered with a view to the return of their property after the war. Persons who are willing to lend binoculars are invited to send to them the Officer-in-charge, Mathematical Instrument Office, 15 Wood Street, Calcutta where they will be examined with a view to their suitability, and if necessary repaired and put into good order. In case of loss or damage compensation will be paid to the owners on the valuation made by the Mathematical Instrument Office. If the owners prefer to sell their binoculars outright at valuation, the Mathematical Instrument Office will make the valuation and arrange for payment. The Officer-in-charge of the Mathematical Instrument Office will be pleased also to accept and notify to the Government for acknowledgment of suitable binoculars from persons who desire to offer them right out on payment. Binoculars of prismatic type with field view not less than 6 degrees and magnification not less than 5 diameters are preferred, but any glasses either of prismatic or Galilean (non-prismatic) type which will be of use in the field will be accepted.

India's Imperial Conference Delegates.

Message to Viceroy on Their Mission.

SIMLA, June 3. The following telegram is published for general information:—From Sir James Meston, His Highness the Maharaja of Bikanir, Sir S. P. Sinha to His Excellency the Viceroy:—

BOMBAY, June 3. We have returned to India to-day on the completion of the mission with which Your Excellency entrusted us. In the course of that mission we were the recipients of the gracious message already known to Your Excellency which the King Emperor communicated to the Imperial War Conference and India was further honoured throughout by the deep interest which Their Majesties were pleased to manifest in our work. It is our pleasing duty to report to Your Excellency the gratifying and cordial reception which we met with from His Majesty's Government and the Dominions statesman assembled for the Imperial War Cabinet.

Though the business was mainly confined to matters pertaining to the prosecution of the War, questions affecting the special interests of India arose and were invariably approached in a spirit of friendliness to her Government, of sympathy with her people and of a genuine desire to eliminate the conflicts of policy between her and other parts of the Empire. The share taken by India in the War was warmly acknowledged and her anxiety to render further help to the utmost of her capacity was fully recognised. The presence

of her representatives in the inner Councils of the Empire was welcomed in every direction and her participation in the future Imperial Conference was ensured by a resolution which has already been made public.

Your Excellency will be glad to learn that we were in no way restricted to the position of advisers to the Secretary of State but we accompanied him to every meeting of both the Cabinet and the Conference and that we were given the fullest opportunity of sharing in the discussion of every subject which came before either of these momentous Councils.

To Mr. Chamberlain we are indebted for the highest courtesy and consideration. Besides being of practical help towards the victorious conduct of the War we believe and respectfully hope that Your Excellency can agree that India's participations in the deliberations will bring forth results beneficial both to India and to the Empire as a whole.

The Viceroy's Reply.

From His Excellency to Sir James Meston His Highness the Maharaja of Bikanir and Sir S. P. Sinha:—

The message which I have received from you to-day will give great pleasure throughout India. I am sure that all communities would wish me to express their appreciation of what you have done and their satisfaction at your safe return. You have discharged your mission faithfully and well.

A Generous War Gift.

SIMLA, June 3. On the occasion of His Majesty the King Emperor's birthday the Maharaja of Darbhanga has generously offered the sum of Rs. 2 lakhs for any object connected with the War which may be approved by His Majesty.

CALCUTTA

THE INDIAN WAR LOAN.

CALCUTTA, June 3

Applications to the War Loan now amount to Rs. 25,75,69,900 exclusive of Rs. 1,21,98,350 subscribed through the Post Office section of the Loan up to the 31st May, and Rs. 1,44,90,99 invested in Post Office Cash Certificates up to 15th May. Details are as follows:—

	Rs.
Bombay	8,40,45,300
Bengal	7,54,35,400
The Punjab	2,04,65,800
The United Provinces	2,03,35,300
MADRAS	1,57,54,200
Burma	1,33,63,900
Central Provinces	48,00,700
Bihar and Orissa	32,45,900
Assam	7,11,300
H. H. the Nizam of Hyderabad	75,00,000
Minor Administrations	1,19,12,100

Tribute to Sir S. P. Sinha.

CALCUTTA, June 3.

The "Empire" has the following about Sir S. P. Sinha who arrived here this evening:—Sir S. P. Sinha has never in a long and useful life done better for his country than during his visit to Britain as a representative of India in the War Cabinet. It is owing in a great measure to Sir S. P. Sinha who here shares honours with the Maharaja of Bikanir that India to-day is as highly thought of in the Council Chamber as she is on the battlefield, for they spoke for the Indian people while Sir James Meston, we take it, represented more generally the view of the Government. Indeed Sir S. P. Sinha had perhaps the hardest task of all the three delegates for he went to represent a portion of India that has frequently been too clamorous for advances. He had to use his tact and discretion to sort out the legitimate aspirations from the demands that would have made India look foolish before the rest of the Empire and provide highly damaging to her cause. How well he has done this let the declarations of an Empire show."

Sir S. P. Sinha in Calcutta.

CALCUTTA, June 3.

Sir Satyendra Sinha arrived here this evening and there was a large gathering at the Howrah station to give him a cordial welcome. Sir Satyendra will be entertained by the citizens of Calcutta at a garden party on Monday. He will take charge of the Executive Council membership on Tuesday from Nawab Sir Syed Shamsul-huda and will proceed to Darjeeling the same evening. It is understood that Nawab Shamsulhuda will take his seat on the High Court Bench immediately after he hands over the charge.

BOMBAY

Bombay War Loan Day.

BOMBAY, June 3.

It is proposed to observe a Bombay War Loan day on the 14th June, 1917, on the model of English observance, and a special service will be held at St. Thomas's Cathedral, Bombay, on that day. This fact is being brought to the notice of the heads of all religious communities in the Bombay Presidency in case they may wish to hold parallel services. His Excellency the Governor will attend the service at the Cathedral.

BURMA

Snake-Bite in Burma.

Government's Attempts to Prevent It.

RANGOON June 3.

The following measures for reduction of mortality in Burma on account of deaths by snake bite are issued by the Government:—After consulting the Commissioners of Divisions and heads of departments in Burma the Local Government has decided to discontinue free supply to the Government servants of lances designed by Sir Lauder Brunton for treatment of snake bite with per-nigrae of jute. The Commissioners and Superintendent of Shan States, Chin Hills and Pakokku Hill

tracts, will arrange for distribution of lancets at cost price. A small reserve stock of permanganate crystals will be kept at all hospitals and dispensaries for sale to those who have purchased lancets when supply of permanganate which is contained in each lancet is exhausted.

Indian Defence Force in Rangoon.

There are so far 300 recruits from Indian and Burmese communities in Rangoon for Indian Defence Force.

SIND

Second Grade College at Hyderabad.

Large Donations Forthcoming.

KARACHI, June 3.

The movement for the establishment of a Second Grade College at Hyderabad (Sind) has been revived through the interest taken in it by Prof. H. L. Chabiani, M. A., of Jodhpur College, and several meetings of leading citizens have been held from time to time and a provisional committee has been appointed with Prof. H. L. Chabiani as Secretary. Matharam Dharmadas Trust has given Rs. 12,000 and the Hon'ble Mr. R. B. Dewan Teckchand Uddavadas and the Hon'ble Mr. Bhurgri has given Rs. 2000 each. The members of the provincial committee have altogether given Rs. 10,000 and are issuing an appeal for funds from the residents of Sind. They have also received offers for building Library and Laboratory Funds. The College is to be run on lines similar to the Fergusson College, Poona. Mr. B. B. Bulchand Dayaram is to be the Honorary Principal. It is expected that the College will be opened next June.

UNITED PROVINCES

Public Services in India.

Hon. Dr. Tej Bahadur's Representation on the Royal Commission.

ALLAHABAD, June 3.

The Hon'ble Dr. Tej Bahadur Sapru, President of the United Provinces Congress Committee has just submitted a representation on the report of the Royal Commission on Public Services in India indicating the broad principles on which public services should be recruited. He says that a part from the economic aspect of the problem has important moral and political bearings, and with the growth of national solidarity the people have in even increasing measure realised the necessity of Indianising the administration of the land as far as possible, along with the need for early adjustment of political power in the constitution of the Government of India. Dr. Sapru further says that the report is obscure, 4 years and 6 months having intervened between the appointment of the Commission and the publication of the report. Changes with startling rapidity having taken place the National outlook has been greatly transformed. The Commissioners have failed to take into account the changed angle of vision in India caused by the War. The Titanic struggle for national freedom and independence has quickened the pace of her political aspirations. When nations are marching forward with resounding tread not from precedent to precedent but by casting all precedents to winds and creating fresh ones for refashioning the world after the war the reforms proposed by the commission cease to have much value. As new forces come into play the proposals under discussion lose almost all value. Dr. Sapru's committee express their emphatic dissent from the view that the maintenance of British rule in India demands the perpetuation of alien service and impress on the Government that as a rule indigenous agency must be employed and only in exceptional cases should foreigners be recruited and protest against the practice of reserving certain posts for Indian Civil Service and generally agree with the proposals of Mr. Abdul Rahim.

—O—

Sir James Meston Resumes Office.

NAINITAL, June 3.

Sir James Meston arrived here to-day and resumed the Office of Lieutenant-Governor in the afternoon. Mr. J. S. Campbell, Member Board of Revenue, in welcoming him said:—The services, he and his colleagues rendered to the Empire would be more fully recognised when the resolutions of the War Cabinet were brought into effect. Meanwhile the country was deeply grateful for their inestimable services.

CENTRAL PROVINCES

The Safety of War Stock.

NAGPUR, June 3.

A press communique says:—The Chief Commissioner has received information that in several places persons who have subscribed to the War Loan are endeavouring to part with their bonds at prices much below their value under the impression apparently that the loan may not be repaid. Such a misapprehension is no doubt mainly due to ignorance, but there are not wanting indications that in several places it has been brought about by suggestions of mischief-making persons who are either ill-disposed to the Government or who wish to take advantage of their less sophisticated fellows and buy the war stock at an absurdly cheap rate. The misapprehension will, if it once gains ground, be difficult to eradicate, and the Chief Commissioner, therefore, thinks it desirable that he should invite the co-operation of all educated persons in reassuring the less enlightened holders of War Stock as to the absolute safety of the money and in counter-acting the harm done by such false rumours.

[REUTER.]

JAPAN

JAPANESE CONSUL FOR EGYPT.

LONDON June 3.

CAIRO.—It is understood that Japan has decided to appoint a Consul for Egypt owing to the increase in Japan's commercial interest in Egypt.